

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
К-По2 4/2022
Дана: 24.04.2024. године
Београд
Устаничка број 29

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судије Зоране Трајковић, председника већа, судија Мирјане Илић и Бојана Мишића, чланова већа, са записничарем Марином Никић, у кривичном поступку против **окривљеног Слађана Тасића**, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва у саизвршилаштву из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ, по оптужници Тужилаштва Босне и Херцеговине Т20 0 КТР0013404 17 од 10.01.2018. године, коју је преузело Тужилаштво за ратне злочине Републике Србије својим актом КТО 5/22 од 29.03.2022. године, коју сада заступа Јавно тужилаштво за ратне злочине, након одржаног главног и јавног претреса дана 02.04.2023. године у присуству јавног тужиоца за ратне злочине Милоша Самарцића, окривљеног Слађана Тасића и браниоца окривљеног, адвоката Момчила Перића, једногласно је донео, а дана 24.04.2024. године јавно објавио

ПРЕСУДУ

Окривљени Слађан Тасић, [REDACTED]

КРИВ ЈЕ

Што је:

За време оружаног сукоба немеђународног карактера који се водио у Босни и Херцеговини између оружаних формација српског и бошњачког народа, кршећи

правила међународног права и то IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године, а посебно члана 3 наведене Конвенције, на територији општине Вишеград вршио друга противзаконита затварања цивила по основу дискриминације засноване на етничкој припадности, тако што је дана 16.06.1992. године у поподневним сатима, униформисан и наоружан заједно са још неколико припадника војске и полиције Републике Српске учествовао у незаконитом лишавању слободе цивила Бошњака, [REDACTED], тако што су дошли путничким возилима „Лада караван“ црвене боје и „Застава 750 – фића“ плаве боје у насеље Добрун, на десну обалу реке Рзав, у насеље Колоне, општина Вишеград, где су лишили слободе цивиле [REDACTED], тако што им је Слађан Тасић наредио да пођу са њима, док су Момир Тасић и Петар Тасић, према којима је кривични поступак правноснажно окончан пресудом Суда Босне и Херцеговине С 1 К 024006 17 КРИ од 06.09.2018. године, која је постала правноснажна дана 01.11.2019. године, стајали код поменутих возила, што су [REDACTED] у страху и учинили, након чега су их убацили у поменута возила и одвезли, од када се [REDACTED] губи сваки траг,

-чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва у саизвршилашту из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ

Па га суд применом наведеног законског прописа и одредби чланова 5 став 2, 33, 38, 41, 42 КЗ СРЈ

О С У Ђ У Ј Е

На казну затвора у трајању од **4 (четири) године**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ окривљени Слађан Тасић да плати трошкове кривичног поступка и паушала суду о чијој ће висини суд одлучити накнадно, посебним решењем.

Образложење

Министарство правде Републике Србије, Сектор за међународну правну помоћ је својим актом број 713-04-702/2022-08 од 18.03.2022. године обавестило Тужилаштво за ратне злочине Републике Србије да је Министарство правде Босне и Херцеговине, у складу са Уговором између Републике Србије и Босне и Херцеговине о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима („Службени лист СЦГ - Међународни уговори“ број 6/2005 и „Службени гласник РС - Међународни уговори“ број 13/10) доставило замолницу Суда Босне и Херцеговине број С1 К 027633 18 Кро од 01.02.2022. године за преузимање кривичног гоњења Слађана Тасића са пребивалиштем у Ужицу, због кривичног дела злочин против човечности из члана 172 став 1 КЗ Босне и Херцеговине у вези члана 29 КЗ Босне и Херцеговине у вези члана 180 став 1 КЗ Босне и Херцеговине, да је сходно одредбама члана 39 наведеног Уговора и одредбе члана 44 Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима („Службени гласник РС“ број 20/09) замолница са списима предмета достављена Тужилаштву за ратне злочине Републике Србије на даље поступање, које је обавештено да су испуњене претпоставке

из члана 7 став 1 тачка 4 и тачка 5 Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима.

Оптужницом Тужилаштва Босне и Херцеговине број Т20 0 КТРЗ 0003404 17 од 10.01.2018. године, коју је преузело Тужилаштво за ратне злочине Републике Србије својим актом КТО 5/22 од 29.03.2022. године, окривљеном Слађану Тасићу стављено је на терет извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва у саизвршилаштву из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ.

Суд је у доказном поступку извео доказе: саслушањем окривљеног Слађана Тасића, испитивањем сведока [REDACTED], сведока под псеудонимом [REDACTED] сведока [REDACTED] [REDACTED] сведока Николе Марковића, сведока Радета Тасића, сведока Богдана Милекића, сведока [REDACTED], сведока [REDACTED], сведока [REDACTED], на сагласан предлог странака извршио увид у: Карту општине Вишеград, Национални састав становништва, резултате за републику по општинама и насељеним местима 1991. године државног Завода за статистику Републике Босне и Херцеговине, Упутство Српске Демократске Странке Босне и Херцеговине о организовању и деловању органа српског народа у Босни и Херцеговини у ванредним околностима од 19.12.1991. године, Одлуку о оснивању Скупштине српског народа у Босни и Херцеговини („Службени гласник српског народа Босне и Херцеговине“ број 1 од 15.01.1992. године), Одлуку Председништва Републике Босне и Херцеговине о проглашењу непосредне ратне опасности („Службени лист Републике Босне и Херцеговине“ број 1/92 од 09.04.1992. године), извод из Упутства за рад кризних штабова српског народа у општинама од 26.04.1992. године, Одлуку о стратешким циљевима српског народа у Босни и Херцеговини број 02-130/92 од 12.05.1992. године, Наредбу [REDACTED] [REDACTED], команданта одбране града Вишеграда број 34-1/92 од 07.06.1992. године, Наредбу [REDACTED] команданта одбране града Вишеграда број 69/1 од 10.06.1992. године, Одлуку председништва Републике Босне и Херцеговине о проглашењу ратног стања („Службени лист Републике Босне и Херцеговине“ број 7/92 од 20.06.1992. године), Кратак преглед војно безбедносне ситуације на подручју српске општине Вишеград Република Српска Босна и Херцеговина, МУП, Центра безбедности Требиње, Службе јавне безбедности Вишеград број 08-3/92 од 13.07.1992. године, решење Војне поште 2739 Ужице Пов. 32-133-1 од 23.06.1994. године, Потврду Државне комисије за размену ратних заробљеника број 05-266-R/94 од 03.11.1994. године, Потврду Међународног комитета Црвеног крста број VAZ-302143 од 09.11.1994. године, Списак учешћа у рату свих војних обвезника који су за време рата имали ратни распоред у Служби јавне безбедности Вишеград у периоду од 04.08.1991. до 30.06.1996. године, Податке Међународног комитета Црвеног крста од 30.06.1998. године, Податке Истраживачко-документационог центра Сарајево о погинулим и несталим лицима са подручја општине Вишеград од 09.12.2009. године, Извештај из казнене евиденције Полицијске станице Вишеград број 11-1-11/01-235-133/13 од 14.06.2013. године, Обавештење Института за нестале особе Босне и Херцеговине број 03/1-40-2-2459/13 од 11.10.2013. године, фотодокументацију Државне агенције за истраге и заштиту број 16-13/1-7-102/13 и број 16-13/1-703/13 од 12.11.2013. године, Решење Суда Босне и Херцеговине С1 1К 014093 14 КРО од 10.07.2014. године, Податке Министарства рада и борачко-инвалидске заштите, Ресора борачко инвалидске заштите и заштите ЦЖР, Одељења за војну евиденцију учесника одбрамбено отаџбинског рата број 16-03/3.2-1-835-112-2/16 од 30.03.2016. године, Извод из Матичне књиге умрлих општине Нови град, Сарајево број 02/05-13-

36016/2016 од 26.12.2016. године, Извод из Матичне књиге умрлих општине Горажде број 06-18-202-1503/2016 од 29.12.2016. године, Решење Суда Босне и Херцеговине број С1 1К 02400615 КРН4 од 05.01.2017. године, Налаз и мишљење др Елвире Алишановић Гело од 03.04.2017. године, Налаз и мишљење вештака Омера Ђемаловића од 30.04.2017. године, акт Министарства одбране Републике Србије, Сектора за цивилну одбрану и припрему одбране, Управе за обавезе одбране број 2730-4 од 16.07.2018. године, Извод из Матичне књиге умрлих Кантона Сарајево, која се води за општину Нови Град Сарајево, Уверење Министарства одбране, Регионалног центра Ваљево, Центра МО за локалну самоуправу Ужице УП-1 број 479-2 од 23.05.2022. године, Уверење Министарства унутрашњих послова, ПУ Ужице, Одсека за управне послове 03.39.6 број 205-504/22 од 01.06.2022. године, Службену белешку Тужилаштва Босне и Херцеговине од 19.09.2022. године, Извод из Матичне књиге умрлих сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ Извод из Матичне књиге умрлих сведока под псеудонимом [REDACTED] по службеној дужности увидом у Пресуду Суда Босне и Херцеговине број С1 1 К024006 17 Кри од 06.09.2018. године и Другостепену пресуду Суда Босне и Херцеговине С1 К 024006 18 Крж од 31.01.2019. године, на основу одредбе члана 406 став 1 тачка 1 ЗКП извршио упознавање са садржином: Записника о испитивању сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ из претходног поступка од 09.02.2007. године, Записника о испитивању сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ из претходног поступка од 12.02.2007. године. Записника о испитивању сведока Бахре Дервишевић из претходног поступка од 23.02.2007. године, Записника о испитивању сведока [REDACTED] из претходног поступка од 02.10.2008. године, Записника о испитивању сведока [REDACTED] из претходног поступка од 07.10.2008. године, Записника о испитивању сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ из претходног поступка од 17.10.2008. године, Записника о испитивању сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ из претходног поступка од 19.11.2008. године, Записника о испитивању сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ из претходног поступка од 24.02.2009. године, Записника о испитивању сведока под псеудонимом [REDACTED] из претходног поступка од 27.02.2009. године, Записника о испитивању сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ из претходног поступка од 23.07.2013. године, Записника о испитивању сведока под псеудонимом [REDACTED] из претходног поступка од 18.06.2014. године, Записника о испитивању сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ из претходног поступка од 02.02.2016. године, Записника о испитивању сведока под псеудонимом [REDACTED] из претходног поступка од 06.01.2017. године, транскрипта о испитивању сведока под псеудонимом [REDACTED] пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ на главном претресу дана 17.08.2017. године, транскрипта о испитивању сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ на главном претресу дана 24.08.2017. године, транскрипта о испитивању сведока под псеудонимом [REDACTED] пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ на главном претресу дана 31.08.2017. године, транскрипта о испитивању сведока [REDACTED] пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ на главном претресу дана 14.09.2017. године, транскрипта о испитивању сведока [REDACTED] пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ на главном претресу дана 12.10.2017. године, транскрипта о испитивању сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ на главном претресу дана 26.10.2017. године, транскрипта о испитивању сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ на главном претресу дана 16.11.2017. године, па је након свестране оцене свих изведених доказа, како појединачно, тако и у њиховој међусобној повезаности утврдио чињенично стање као у изреци пресуде.

Окривљени Слађан Тасић се у претходном поступку дана 04.05.2017. године бранио ћутањем.

Окривљени Слађан Тасић је у своју одбрану на главном претресу дана 08.11.2022. године навео да није крив, да није био у насељу Добрун у општини Вишеград дана 16.06.1992. године, да није био војни обвезник у Босни и Херцеговини, да је у насељу Добрун био од половине априла месеца 1992. године до 17.05.1992. године у својству полицајца Републике Српске, а да је од 19.05.1992. године био припадник Ужичког корпуса када је био мобилисан, да се води у Војном одсеку у Ужицу, да је у Добрун дошао на приватну молбу [REDACTED], који је погинуо, да је [REDACTED] био професор одбране у Вишеграду и да га је позвао преко његовог рођака [REDACTED] ради обуке нових полицајаца, пошто је он знао сва „овлашћења“ јер је служио војну полицију у Војном суду у Београду. Даље је навео да је до 28.04.1992. године био запослен у фирми „Мокра Гора Котроман“, да није дао отказ на послу када је отишао за Вишеград, да се јавио свом претпостављеном [REDACTED], који је такође преминуо, да га је питао да му напише потврду да је мобилисан, односно да ли ће му фирма „Контроман“ прихватити потврду из Вишеграда да је мобилисан, да му таква потврда није издата, да за тих месец дана није био плаћен у фирми у којој је био запослен, да је био на неплаћеном одсуству, али да није поднео никакав писмени захтев за неплаћено одсуство, већ је само рекао да ће отићи у Вишеград, да је у Вишеграду био плаћен и да је надокнада била већа од његове плате коју је иначе добијао у фирми у Ужицу, да је 28.04.1992. године прешао у Железницу Ужице на радно место обезбеђења објеката, мостова и станица, тј. моста у Турици, у Ужицу, да је после прешао на реферат државне безбедности, да је у Добруну био војни полицајац - старешина подофицир, да је био на једном пункту све време, да се пункт налазио у Горњем Добруну на раскрсници за Прибој и Ужице, да је носио зелену униформу и оружје, аутомаску пушку и лисице које је раздужио 17.05.1992. године, да у станицу није долазио, да је виђао само људе који су пролазили, да је с времена на време на пункт долазио [REDACTED], да су четири лица била са њим у смени на пункту, и то: [REDACTED] који је у међувремену преминуо, да су они припадали босанској полицији, Станици јавне безбедности Вишеград, да су њих осморица радили у две смене, да су спавали и јели у кафани на раскрсници у Добруну, да су се на пункту бавили претресом возила и контролом шверца оружја, да није било никаквих отмица путника, убистава, ни привођења, да се војска Републике Српске налазила у Добруну, да их је чувала на пункту, а да је у Вишеграду била смештена војска Ужичког корпуса, да је његов отац [REDACTED] био војник Републике Српске, који је мобилисан, да је носио смб униформу и полуаутоматску пушку, да је оца у периоду док је био на пункту у Добруну видео два пута, и то други пут када се поздравио са њим у Добруну када је кренуо за Ужице, да му је [REDACTED] триц, да је био у формацији са његовим оцем и да нису били заједно на положајима. Окривљени је такође изјавио да не познаје [REDACTED], ни [REDACTED], да познаје само [REDACTED] из детињства, да је из Добруна отишао 1985. године, да је код оца одлазио у Добрун десетак пута годишње, да је виђао мештане, али да није знао људе јер је одатле отишао након завршетка осмог разреда, да је од људи из Добруна познавао оне који су са њим ишли у школу, и то: [REDACTED] која је држала продавницу у коју је свраћао, да у току обуке и рата није виђао мештане, нити је ишао код некога у госте, да је обуку нових полицајаца обављао на пункту тако што је седео у

пријавници на пункту и једног по једног испитивао усмено овлашћења, упозорења, легитимисање, привођење, задржавање, да је на тај начин обучавао [REDACTED], [REDACTED], који су такође били припадници Станице полиције Вишеград. Окривљени Тасић је навео да је након 40 дана отишао из Добруна када је добио војни позив, да му је жена послала „Ракетиним“ аутобусом позив да се јави у касарну у Ужице, преко [REDACTED], а да је жени курир донео позив, да је у позиву писало да треба да се јави 19.05.1992. године у касарну у Ужицу, али да је 17.05.1992. године напустио Добрун јер су међуљудски односи били лоши, да се јавио у Крчагову у Ужицу у касарну „Маршал Тито“, да је био командир одељења, да му је капетан био [REDACTED], да је он био његов командир чете од 19.06.1992. године, да није самовољно напуштао касарну, да је на вежби био до 31.07.1992. године, да је тамо био 20 дана, да није имао слободан дан, да није ишао на терен, да се војна вежба састојала у обуци, учењу и усавршавању новог наоружања, да су са њим били [REDACTED] - командант батаљона Војне полиције, [REDACTED] - командир чете, [REDACTED] - начелник војне безбедности, да не познаје [REDACTED], да је носио папире до команде начелника безбедности [REDACTED], да га је тако и упознао, да су ти папири били у коверти и да их је преносио возилом, да је 28.04.1992. године или 28.05.1992. године почео да ради у Ужицу у Железници, да се водио да је 28.04.1992. године почео да ради, али да не може да се тачно баш сети да ли је у Железницама почео да ради у априлу или мају месецу 1992. године, да није сигуран, односно да је, када се вратио у Ужице, почео да ради у Железницама и да је у Железницама предао потврду о мобилизацији који му је издао Војсни одсек до 31.07.1992. године.

Сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ је у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 09.02.2007. године навела да је почетак рата затекао на подручју места Добрун, где је иначе живела са супругом и два сина, да је старији син раније побегао код сестре која је живела у близини Фоче, да су војно способни мушкарци давали страже, међу којима је био и њен муж, да су једног дана после поднева на врата њиховог стана дошла три униформисана војника у маскирним униформама, од којих је један остао на путу да чува стражу, док су друга двојица дошли на врата њиховог стана, да је један од њих био [REDACTED], од оца [REDACTED] да је отворила врата и Буда је позвао њеног мужа да изађе, да је њен муж изашао, а Буда је почео да га туче ногама на којима је имао војничке чизме са железним шпигом и чиме је стигао, да је премлаћивање њеног мужа трајало око десет минута, да је њихов син почео да плаче јер је пред вратима видео да му туку оца, да су јој запретили да ће јој убити дете зато што је плакала, да је за то време, док је [REDACTED] тукао њеног мужа, други војник ушао у кућу и претресао је. Даље је навела да су након што је [REDACTED] претукао њеног мужа, сва тројица војника отишла, а њен муж је остао да лежи пред улазним вратима, да му је текла крв из посекотине на врату, да га је увукла у кућу и пружила му помоћ, да је видела да је на леђима у пределу ребара имао црвенило, а након два, три сата је на њихова врата покуцао милиционер Слађан у милицијској униформи са шапком на глави, за кога је знала да је од Тасића, који је раније живео у Титовом Ужицу, да је он када је отворила врата питао да ли јој је муж ту, ословљавајући га по имену и тражио је да га зове да изађе, да је њен муж полако, уз њену помоћ, дошао до врата, а Слађан му је рекао да мора да пође са њим у полицију у Вишеград ради давања изјаве, тражио је да му преда оружје, али је њен супруг рекао да је оружје за које је имао дозволу већ предао Ужичком корпусу о чему је имао потврду,

па је и потврду предао Слађану који ју је ставио у цеп и рекао да ће му можда та потврда спасити главу, да је њен супруг тада отишао са Слађаном, да од тада о њему не зна ништа и да га је у суду у Сарајеву прогласила мртвим пре пет година о чему поседује решење. Даље је навела да су по одвођењу њеног мужа из стана, код ње дошли комшиница сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ са ћерком и сином да преноће јер је и мужа сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ заједно са њеним мужем одвео Слађан, да је Слађан са још једним војником истог дана одвео заједно са њиховим мужевима и [REDACTED], да су их одвезли возилом на коме су се спуштала задња врата гепека.

Сведок под псеудонимом „П-1“ је у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 23.02.2009. године навела да је до рата живела у Добруну у делу званом Колоне са супругом и синовима у стану који се налазио у приземљу зграде, да јој је половином јуна месеца 1992. године када је гранатиран заселак [REDACTED] супруг рекао да ће те вечери да напусте стан и да ће ићи да се скривају у шуму са друге стране реке Рзав, да су истог дана у послеподневним часовима у насеље Колоне дошли возилом [REDACTED] са још једним војником који је био наоружан краћом пушком и стајао је на путу док је [REDACTED] дошао до њихових врата и куцао, да је отворила врата и Будимир је питао да ли јој је супруг код куће, да је позвала супруга који је изашао, али га је [REDACTED] одмах ухватио за прса и бацио га на земљу, потом је почео да га шутира и удара ногама по целом телу, говорећи му да је [REDACTED], да је то премлаћивање трајало око десет минута, након чега га је поново ухватио за прса и гурнуо на врата, а потом отишао. Сведок је изјавила да је помогла мужу да уђе у собу, скинула му крваву и блатњаву одећу, видела да крвари, да је модар, нарочито под ребрима, а након сат или два им је поново неко покуцао на врата, она је отворила и на вратима видела [REDACTED], кога у то време није лично познавала, да је [REDACTED] у полицијској униформи, да јој је рекао да позове мужа и да он мора да пође са њим да да изјаву, а када је њен муж изашао Слађан му је рекао да пође са њим, а њој да не сме да се удаљава од куће, да је не би убили, да је тада видела да из правца прве зграде долази неко возило у коме су били [REDACTED] [REDACTED] да је на том аутоу седео младић са пушком, кога није познавала, да је тада Слађан Тасић одвео њеног супруга у ауто и да му се од тада губи сваки траг, а да његови посмртни остаци нису пронађени.

Сведок под псеудонимом [REDACTED] је у свом исказу пред Тужилаштвом Босне и Херцеговине у Сарајеву дана 24.07.2013. године навела да је средином јуна месеца 1992. године на врата стана у коме је живела са породицом покуцао војник [REDACTED], а поред њега је био још један њој непознат војник у маскирној униформи, који је одмах прошао поред ње, ушао у стан и почео да га претреса, да је испред зграде видела још једног наоружаног војника у униформи, поред кога је био паркиран „фића“, да [REDACTED] питао где јој је муж и рекао јој да га позове, што је она учинила, па када је њен муж изашао испред улазних врата [REDACTED] је почео да га удара око десет минута, да је њен муж био сав крвав и имао посекотине по врату, да је потом [REDACTED] викнуо војнику који је стајао поред „фиће“ да га пали и да прегазу њеног супруга, а он му је одговорио да неће и да га гази он, да је она запомагала, а [REDACTED] је кренуо и њу да удари ногом обуеном у војничку чизму, али је успела да се измакне, а војник који је претходно ушао у њихов стан је тада излазио, па је одгурнуо [REDACTED] да је не удари, да је два, три сата након њиховог одласка неко поново залупао на врата њиховог стана, да је

отворила и видела тада њој непознатог војника у полицијској униформи бивше Југославије који јој је рекао да позове супруга јер мора да крене са њим да да изјаву командиру полиције у Вишеграду, а када је њен муж изашао испред врата, чула је да се том човеку обраћа са „Слађо“, он му је рекао да се обуче и крене са њим да да изјаву, тражио му је оружје јер је био ловац и имао ловачку пушку, а њен муж му је одговорио да га је већ раније предао припадницима Ужичког корпуса, о чему има потврду, па му је тај Слађан рекао да понесе и потврду јер му она може спасти живот, да је видела да су у аутомобил, за који не зна које је марке био, стављени њен супруг и њихов комшија [REDACTED], а да су се у њему већ налазили [REDACTED].

Сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ је у свом исказу на главном претресу дана 12.09.2023. године навела да остаје при исказима из претходног поступка и додала да Слађана Тасића није познавала, да јој је он током 1992. године, али се не сећа месеца, за време рата дошао на врата стана у коме су живели, да је покуцао јер није имала звоно, да је на себи имао униформу полиције и преко рамена кратку пушку, да јој је упутио речи „Добар дан, је л' [REDACTED] куће?“ и рекао јој да га зове да изађе испред њега на врата, што је [REDACTED] и учинио, да је чула да је њеном мужу рекао да се спреми и понесе сва документа, да иде у Вишеград у МУП на испитивање, што је он учинио и отишао са Слађаном, да је видела да је напољу стајао аутомобил „фића“, да је поред „фиће“ стајао стражар, да је гепек био отворен и да је позади у „фићи“ седео [REDACTED] да се тада Слађан окренуо према њој и рекао јој да не иде никуда, да може да се креће у 100 метара око зграде, али да му је она рекла да има краву у даљини и да мора ићи до ње, да јој је Слађан тада рекао да може да иде, али да не може ни са ким да се састаје, ни да прича, да је питала Слађана када ће [REDACTED] вратити кући, а он јој је рекао можда вечерас, а можда и никад, да јој није познато да ли су [REDACTED] колима одвезли за Вишеград, да је видела да су прешли мост и да су отишли са друге стране реке Рзав. Даље је навела да су истог дана пре тог догађаја на врата њиховог стана долазили [REDACTED].

код куће и тражио да изађе, да је [REDACTED] изашао и [REDACTED] је бацио пред врата, да је познавала од раније [REDACTED], да је живео у Тасићима, да је поред њене зграде пролазио када је ишао на посао, да је код ње по повратку са посла пио и кафу, да она Слађана као лице које јој је одвело мужа, пре тог догађаја није никада видела, нити га је видела после тог догађаја, да му није знала ни име када је дошао на врата, да је то чула када је муж рекао на вратима „Здраво Слађо“ што јој говори да га је њен муж познавао, да су након одвођења њеног мужа из стана, код ње дошла комшиница, иначе супруга [REDACTED] са ћерком и сином, да јој [REDACTED] супруга тада рекла „Одведоше их и никада се вратити неће“, да јој нико никада ништа није рекао где је одведен њен супруг, да јој није познато да ли је још неко лице тог дана одведено, да моли Слађана да каже да ли их је побио он, односно да каже ко их је побио и где, да би могла да закопа кости свога супруга. Сведок под псеудонимом [REDACTED] није истакла имовинско правни захтев у односу на окривљеног Слађана Тасића и навела је да није познавала никаквог [REDACTED] који је радио у полицији.

Пошто је окривљеном Слађану Тасићу предочен исказ сведока под псеудонимом [REDACTED] окривљени је изјавио да није био у то време у Босни, да је осим њега тада у полицији радио и Слађан Симић, па су га помешали са њим и да нема никаква сазнања о свему што је сведок под псеудонимом [REDACTED] у свом исказу.

Сведок под псеудонимом [REDACTED] је у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 09.02.2007. године навела да је почетком 1992. године са породицом побегла у Вишеград, а потом у Горажде јер су Срби из засеока Тасићи нападали по муслиманским кућама у Добруну, да је у Горажду била док није на телевизији објављено да се врате кућама и да им нико ништа неће, да су се вратили у Добрун, где је био присутан Ужички корпус, а када је тај корпус отишао у Добрун су дошли „Бели орлови“ који су носили шајкаче и шубаре са кокардама. Даље је навела да је 16.06.1992. године око 16 часова чула галаму, па је провирила на терасу и видела [REDACTED] у смб оделу, који је у десној руци држао пиштољ и галамио говорећи „није ова, идемо према горе у трећем реду“, да се уплашила и побегла у кућу, али је њена мајка изашла и видела да је [REDACTED] тукао комшију [REDACTED] рукама и ногама и ваљао га по поду, да је [REDACTED] тада био у цивилу, да је његова жена плакала и молила га да то не ради, да је [REDACTED] потом ударио и његову жену ногом у стомак, а [REDACTED] рекао да се врати у стан и да не сме да се макне нигде у кругу од 100 метара око куће, да је после тога њена мајка отишла у кућу [REDACTED] и рекла му да он и њен супруг беже у шуму, али [REDACTED] није хтео и рекао је да не сме да се макне јер су страже свуда. Сведок под псеудонимом [REDACTED] је такође изјавила да су се истог дана испред зграде зауставила два возила, да је њена мајка изашла на терасу, док је отац вирио из шпајза, да је Слађан Тасић њеној мајци рекао да њен отац изађе на на терасу, након чега је мајка позвала оца, а Слађан Тасић му се обратио речима „Гдје си [REDACTED] гдје си гранитовац?“, рекао му да се спреми да пође са њима да мало поразговарају и испитају и рекао му да ће се вратити, да је једно од тих возила било црвене боје марке „Лада“ караван, а једно плаве боје марке „фића“, да је по изласку на терасу видела у смб униформама Слађана Тасића, његовог оца [REDACTED] који је имао кокарду на глави и пушкомитраљез у руци и [REDACTED] да је у тој „Лади“ на задњем седишту седео [REDACTED] за кога мисли да се презива [REDACTED], да је Слађан отишао по [REDACTED], да је њена мајка трчала за њима, плакала, питала зашто их воде и говорила да их не убију, да јој је Слађан Тасић одговорио да ће их вратити и да се ништа не боји, да је видела када је Слађан довео [REDACTED] који је био претучен, имао отеклину са леве стране лица и храмао на једну ногу, да је њен отац тада ушао у кућу, узео капут и отишао са њима, тако што је сео на задње седиште возила, а [REDACTED] дигао задња врата возила и сео позади да их чува. Такође је изјавила да не зна ко је сео на место сувозача, нити ко је возио возило „Лада“, да је „фићу“ возио [REDACTED] да је Слађан сео на хаубу „фиће“, да су отишли путем до мотела у Добруну и да се још увек не зна судбина тих лица која су одведена. Сведок је даље навела и да су те ноћи она и преостали укућани преспавали у кући код сведока под [REDACTED]“, да им је током ноћи неко лупао на врата, па када им је сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ отворила, на вратима су били [REDACTED] који су питали кога има у кући, рекли да сви изађу, децу одвојили у собу да не излазе, њу испитивали где јој је брат, а сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ јој је син, говорили им да је требало да оду из Добруна, да врше етничко чишћење, да ту треба само Срби да живе, да не треба да буде Муслимана, да је све [REDACTED] које је спомињала у исказу добро познавала, осим [REDACTED] који су радили негде у Србији.

Сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ је у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 24.02.2009. године навела да у свему остаје при

исказу од 09.02.2007. године, а на питање да појасни одакле познаје [REDACTED] за кога је у претходној изјави рекла да се зове [REDACTED] навела је да је [REDACTED] први пут видела кад је њен отац заједно са другим мештанима села Добрун одведен 16.06.1992. године око 19 часова, да је стајао са [REDACTED] испред степеница зграде, да [REDACTED] ознаје од раније, да га је виђала два до три пута годишње, да је становао у селу Т [REDACTED] и био запослен у Србији, да је [REDACTED] био висок 170 до 175 цм, проћелав, да је имао између 35 и 40 година, средње грађе, да је чула да му се обраћају са [REDACTED], приликом њиховог одласка рекао „ [REDACTED] ти вози“, након чега је [REDACTED] на место возача у возилу „фића“ а поред њега [REDACTED]

Сведок под псеудонимом „ [REDACTED] је у свом исказу пред Тужилаштвом Босне и Херцеговине дана 23.07.2013. године навела да је 16.06.1992. године око 16 часова са породицом била у стану када се зачуо пуцањ, да су изашли на балкон и видели Будимира Ковачевића, који је у руци држао пиштољ и говорио „није овде, идемо у четири зграде“, да је са Будимиром био још неко кога није добро видела, да се убрзо чула галама, а да је касније код сведока под псеудонимом [REDACTED] чула да је [REDACTED] извео њеног супруга из стана и довео га до зграде где је живео [REDACTED], ту га тукао и рекао му да не сме да се креће на удаљености од 100 метара од стана. Даље је навела да је истога дана око 19 часова чула возило које се зауставило испред зграде и неко је почео да виче [REDACTED]!“ да је њена мајка изашла на терасу и видела да испред зграде стоје [REDACTED] и његов син Слађан Тасић који је и дозивао њеног оца, да су њеној мајци рекли да им треба њен отац Јусуф да га поведу у полицију и Вишеград и да га испитају, да су [REDACTED] и Слађан Тасић били обучени у зелене униформе и наоружани аутоматским пушкама, да је Слађана Тасића познавала из виђења, да је пре рата радио у Титовом Ужицу, да се Слађан њеном оцу када је изашао на терасу обратио речима „Где си [REDACTED] где и гранитовац“ јер су се добро познавали пре рата, рекао му да треба да иду кратко до команде и да ће се убрзо вратити кући. Сведок је изјавила да се тада уплашила за оца, да је изашла на терасу и видела да поред Слађана и [REDACTED] испред зграде стоје [REDACTED] и лице које су звали [REDACTED], кога није познавала од раније, који је био старости од 30 до 35 година, проћелав и црн, да су испред зграде стајала два аутомобила, црвена „Лада“ и плави „фића“, да је видела да у црвеној „Лади“ већ седе на задњем седишту Рефик [REDACTED], а да су потом [REDACTED] и њен отац потрпани на задње седиште возила, да је [REDACTED] сео у гепек „Ладе“, а Слађан Тасић на хаубу „фиће“ кога је возило лице које су звали [REDACTED]. Сведок је такође изјавила да до данас о свом оцу ништа није чула и да нико од мушкараца који су тог дана одведени из Добруна није ексхумиран.

Сведок под псеудонимом [REDACTED] је у свом исказу на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ дана 17.08.2017. године изјавила да је живела у насељу Колоне у Добруну, где је боравила до 16.06.1992. године, да је тога дана око 4 сата слушала вести са укућанима, да су чули галаму, да је изашла на терасу и видела [REDACTED] како прилази са још пар људи, да је [REDACTED] познавала из виђења јер је долазио у продавницу, да је имао пиштољ у руци и униформу на себи, да јој је мајка рекла да је извео из куће њиховог комшију [REDACTED] и тукао га, да она конкретном приликом није видела комшију [REDACTED] док је био тучен, да су истог дана око 19 часова дошла два возила испред њиховог стана плави „фића“ и црвена „Лада караван“, да су она и њена мајка изашле на терасу, да је

видела да су дошли [REDACTED] Слађан Тасић и [REDACTED] био наоружан и имао аутомат, да је [REDACTED] био наоружан у војној униформи и имао шајкачу са кокардом на глави, да је [REDACTED] имао плаво одело као војно или полицијско, да је био наоружан и имао беретку на глави и да су тражили њеног оца Јусуфа. Даље је навела да је Слађан Тасић питао њену мајку, где је њен отац, кога је ословио именом, да је мајка одговорила да је у кући, а он је рекао да га позове, да се Слађан није пео у стан, да су [REDACTED] и остала лица за то време стајали са пушкама и чекали са њен отац сиђе, да је мајка ушла у кућу позвала га и он је изашао, да му је Слађан упутио речи „Где си Јука, где си гранитовац“, да је она то посматрала са терасе са удаљености од четири до пет метара, да је видела да је њен отац био у сивим панталонама, кошуљи и коцкастом пуловверу, да је Слађан Тасић сачекао њеног оца и одвео га према ауту, да је отац сео позади у црвено возило „Лада караван“, да је [REDACTED] ишао од свог стана према ауту храмљући, да је на себи имао јакну боје цигле, да је имао велику отеклину у пределу ока, да је видела да неко доводи [REDACTED], али да не зна ко, да је у возилу „Лада“ видела [REDACTED], да није видела како су њих двојица били одевени тада, да су их потрпали у возила, да су [REDACTED] и Слађан Тасић били све време присутни поред возила, и када су њеног оца одводили, и када је [REDACTED] долазио, да се Слађан није удаљавао од возила, да је [REDACTED] возио плавог „фићу“, да је Момир сео са њим у возило, а Слађан Тасић је сео на хаубу „фиће“, када су се одатле одвезли, да је она у том периоду имала добар вид, да није носила наочаре, да је видљивост била добра, да није видела у ком правцу су их одвезли, да јој је мама рекла да су се одвезли према Вишеграду, а да јој је [REDACTED] који је из шуме двогледом пратио тај догађај накнадно рекао да су отишли у правцу Титовог Ужица према Вардишту, да не зна ко је возио „Ладу“ када су отишли, као и да од тада нема никакве информације о оцу и осталим комшијама. Такође је изјавила да је познавала [REDACTED] из виђења, да је познавала [REDACTED], да не зна његову судбину, да су њена мајка, брат и она након што је отац одведен отишли кући код сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ у којој је био и њен син, да су око поноћи чули ауто који пролази поред зграде и зауставља се, да су чули лупање на врата и разваљивање врата [REDACTED], а потом и лупање на врата сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ која им је отворила врата, да су је питали кога има у стану и тражили да их позове, да је видела тада [REDACTED] који су били обучени исто као и тог дана и наоружани, да су почели да их испитују и малтретирају, да је [REDACTED] испитивао њену мајку где су јој браћа и син, зашто нису одатле отишли, да је Мире Тасић ставио сведоку под псеудонимом „[REDACTED]“ нож под врат. Сведок је навела и да је познавала [REDACTED] јер је пролазио испред њихове зграде када је ишао на посао, да је познавала и његовог сина Слађана, да су живели у Тасићима, да је Слађана познавала јер га је виђала с времена на време када је долазио својој кући, а да је она одлазила у насеље Тасићи код своје другарице [REDACTED]

Сведок под псеудонимом [REDACTED] је у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 12.02.2007. године навела да је пре рата живела у Добруну са мужем где их је и затекао рат, да се када је Ужички корпус отишао из Вишеграда крила са мужем у шуми и да је једне вечери дошла до куће да нахрани краву, да је била у шупи заједно са [REDACTED], да је тада дошао [REDACTED] и обијао врата [REDACTED] уће, да је звао [REDACTED] да изађе испред куће, а када је [REDACTED] зашао [REDACTED] га је аутоматом ударио у главу, да су га ставили у ауто у коме су се налазили и остали Муслимани и да се од тог дана за

ништа не зна, да се након тога вратио заједно са и Слађаном Тасићем, и м, да су дошли са два аутомобила, од којих је један био плаве, а други беле боје, да су њу и њену сестру одвели до тих аутомобила, да је она успела да побегне, да је пре него што је побегла док је била поред кола видела да су два лица претрчала, али су их ухватили, потрпали у ауто заједно са и, да се свима њима од тада губи сваки траг. Сведок је даље навела да се не сећа тачно датума када је други пут изашла из шуме са својом сестром нахрани краву и обиђе мајку која је била у тим просторијама са другим женама, да је у једном моменту видела како аутоматом, син из Тасића гура која је носила неку шерпицу, да је иза ње ишла која је преминула, а да се њој тада иза леђа створио Слађан Тасић у шареној униформи, син оца, који је натерао да изађе и према њој окренуо аутоматску пушку коју је држао у руци, да је тражио од ње да јој каже где је, где је, да је она одбијала да му каже, да је он говорио да зна где су, да је тада Слађан рекао да је води до куће, да су је натерали да истера мајку од 90 година испред куће, да је држао аутомат у руци и бомбу, да су том приликом поред и Слађана Тасића били присутни Тасић син, да су сви били у униформама, наоружани аутоматским пушкама, да је том приликом она поново успела да побегне, да не зна где су те жене одведене, да су међу њима биле, сведок под псеудонимом „, да не зна шта је било са њима, да је након тога из шуме побегла до и да се касније настанила у Горажду.

Сведок под псеудонимом „ је у свом исказу на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ дана 26.10.2017. године изјавила да је до почетка рата живела у Добруну, да је потом побегла у Међеђу, да је боравила и у Горажду, да је у кући живела са супругом, да познаје који јој је био комшија и живео у селу Тасићи, да познаје званог који јој је такође комшија, који је имао оца и мајку и два брата од којих је један погинуо, као и, да се не сећа датума, али да је једном приликом дошао до њене капије, питао је где јој је човек, где су зелене беретке, колико их има, колико има земуница, да му је она одговорила да не зна, а он је питао како си онда знала да им куваш и носиш храну, да му је рекла да није то радила, да је више пута понављао та питања и када му је рекла да не зна на крају је рекао „Добро, ништа не знаш, знаћеш. Сад Перо, гони их“. Даље је навела да су том приликом са њим били да су сви били у војничким униформама и имали нароужање, да је отерао до кола њу и њену сестру, да га је док су стајали уз кола питала може ли у вц два пута, да јој није одобрио, да је тада рекла сестри да ће да бежи и питала је хоће ли и она, а сестра је рекла да не сме, да је питао да ли хоће да је коље испод врата или иза врата, да је чула да је неко викнуо „Немој пуцати хватајте живе“, да је тада видела двојицу људи како трче преко ливаде, супротно од њих, да су то биле њене комшије да је када се окренуо да види шта се дешава успела да улети у поток и завуче се у неко жбуње, да није видела шта се даље дешавало са да је предвече видела двоје кола једна плава једна бела, која су отишла у насеље Колоне, а потом су се иста возила вратила одатле, да је чула да су испуцали рафал и отишли према Вишеграду, да није видела кога су трпали у кола, да је када је пала ноћ

тек изашла из жбуња, да је пронашла своју сестру па су заједно ноћу изашле горе у село до њихове куће, да су код њих кући затекли [REDACTED], сестру [REDACTED] како плаче, да је питала зашто плаче, а она јој је рекла да је [REDACTED], да је са њом тада била и комшиница [REDACTED] да су обе причале да су биле у шупи, да је неко почео да лупа, да је [REDACTED] извирио, да је [REDACTED] ударио у врата, да су оне спречавале [REDACTED] да изађе из шупе, али он је рекао да хоће да изађе да замоли [REDACTED] да му не обије врата, да је [REDACTED] изашао и [REDACTED] му је рекао „О [REDACTED], ђе си ти, ти ми требаш“, а да она лично није видела одовођење [REDACTED]. Сведок је такође изјавила да познаје [REDACTED], да је чула да су и они одведени, али не зна када, да је била у прилици да види [REDACTED] када су отерали све њих жене од кућа доле до пута, да се она сакрила у поток, а да јој је у једном моменту неко пришао иза леђа и викнуо „Где ћеш кријеш се“ да се окренула и видела Слађана Тасића, [REDACTED] који јој је рекао да изађе, да том приликом није видела [REDACTED], да њу лично нико од њих није тукао, ни малтретирао, да зна да је [REDACTED] брат, а да је и [REDACTED] познавала пре рата као комшије.

Пошто је сведоку под псеудонимом [REDACTED] предочен исказ из претходног поступка од 12.02.2007. године у делу у коме је навела да су заједно одведени и потрпани у аута [REDACTED], сведок је изјавила да зна да су одведени, да их од тада нема.

Сведок [REDACTED] је у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 23.02.2007. године навео да је пре рата живео у Добруну, да су се у ноћи између 13. и 14.04.1991. године зачуле експлозије када су Муслимани мушкарци почели да се повлаче према шуми, да је чим је свануло Ужички корпус ушао у Добрун, да је тенк био испред мотела, а камиони и војна возила на стадиону, да су чули како ногама разваљују врата муслиманских кућа и како их претресају, да су то могли да виде и чују јер су били 150 метара изнад, а након тога су [REDACTED] и он кренули према Рудом и Прибоју, на ком подручју су били заробљени од стране својих комшија из околних села, од којих је он познавао само [REDACTED], а остале је познавао [REDACTED] који је био са њим, иначе полицајац из Вишеграда. Даље је навео да је [REDACTED] остао са њима на ливади док су војници који су их заробили отишли у команду код садашњег председника општине Вишеград [REDACTED] да виде шта ће са њима, да је замолио [REDACTED] да их пусти јер му је познавао оца пре рата и он им је рекао да оставе оружје које су имали код себе и да беже, што су и учинили и кренули према његовој кући, али су испред куће чули глас „Ви што сте у кући, излазите и дигните руке у вис, опкољени сте“, да је кроз прозор видео да су војници свуда око куће, па је рекао [REDACTED] да изађу напоље, што су и учинили и око куће видели војнике Ужичког корпуса у смб униформама који су их потерали до Месног уреда, где су сели на клупе и видели да трчи Слађан Тасић, син [REDACTED] и још један мушкарац из „Белих орлова“ који су им говорили: „Ове што сте довели, немој да вам живи побегну јер су они оснивачи Зелених беретки.“. Даље је навео да је Слађан Тасић био у маскарној униформи и имао аутоматску пушку у руци са шаржерима, да није приметио да је имао на униформи нека обележја, да су их потом увели у зграду Месног уреда где су затекли још четрдесетак мушкараца из Добруна, распоредили их у

две просторије од по 20 и 15 квадрата, да га у тим просторијама нико није тукао, да су једног дана прозивали по 10 људи да изађу, да је он био у трећој групи и мислио да иде на стрељање, али су његову групу одвели у кућу [REDACTED], где су их испитивали, а потом им рекли да иду кућама. Сведок је даље навео да је побегао у шуму када се повукао Ужички корпус из Добруна, одакле је у сумрак са удаљености од 200 метара видео да војска долази у Добрун, да је препознао [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED] са којима су била још три војника у маскирним униформама, који су отишли до куће [REDACTED] из које је изашао [REDACTED], који је од пре рата био колега са посла [REDACTED], али га је [REDACTED] ударио кундаком пушке у горњи део тела, можда у пределу главе, од ког ударца је [REDACTED] пао, а након што је устао потерали су га путем према кући [REDACTED], да даље није могао ништа да види, али је чуо [REDACTED] апомагање који је говорио да не зна ништа, да не зна где је ко и јаукао око 20 минута, да су га после тога потерали према путу и скренули у правцу куће [REDACTED]. Такође је изјавио да је следећег јутра од жена које су биле у кућама када су ти војници дошли чуо да су покупили [REDACTED] [REDACTED] а да се о судбини тих лица до данас ништа не зна, да му је [REDACTED] рекла да је била у селу када су одвели [REDACTED], а да је за одвођење осталих мушкараца чуо од [REDACTED], које су умрле после рата.

Сведок [REDACTED] је у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 07.10.2008. године навео да је у периоду од 06.04. до 01.08.1992. године спавао у шумама у близини своје куће у Добруну, као и други мештани Добруна, да је 14.04.1992. године у Добрун ушао Ужички корпус, који је ископао ровове и поставио наоружање у месту у коме је живео, да су минирали терен изнад насеља, извршили одузимање ловачког и другог наоружања, а након три дана кренули са пљачкањем кућа, све до 18.05.1992. године, да су то радили припадници резервног састава војске, од којих је сваки имао по неколико капа и обележја које су стављали према потреби. Даље је навео да је 17. или 18.04.1992. године почело одвођење муслиманског становништва, да су 17.04.1992. године [REDACTED], [REDACTED] и он пришли кућама у селу и да су сви, осим [REDACTED] заробљени од стране Ужичког корпуса и одведени у кућу [REDACTED] поред школе, а одатле у правцу Месног уреда и полиције, да се док су ишли ка Месном уреду зауставио цип из кога је изашао војник у маскирној униформи са црвеном беретком на глави, који је хтео да их побије, али га је у томе спречио други војник одевен у смб униформу који је имао 4 звездице на еполетама. Сведок је изјавио да је док су седели испред Месног уреда уочио два лица у маскирним униформама који су трчали према њима и викали да не треба да их пусте живе јер су они наводно командири зелених беретки, па је од [REDACTED] чуо да је један од те двојице [REDACTED] син, да су их одмах након тога оборили на земљу и везали лисицама и утерали их у Месни уред, гду су затекли још заробљених људи са подручја Вишеграда и да је у том затвору провео четири дана. Такође је навео да су групи коју су пустили из затвора, међу којима је био и он, рекли да иду кућама, да ће бити уведен полицијски час, да се не крећу и да замраче прозоре, да је у ноћи између 18. и 19.05.1992. године када се повукао корпус почела страшна пуцњава, да је побегао у шуму, да је половином или крајем јуна месеца 1992. године седео код једног бора непосредно изнад његове куће и посматрао село,

када је на удаљености од 150 метара видео три војника у маскирним униформама, међу којима је препознао [REDACTED], док трећег није препознао, да су дошли испред куће [REDACTED], да је видео да га је [REDACTED] ударио кундаком у главу, од ког ударца је [REDACTED] пао, да су га одатле потерали испод куће [REDACTED], тако да није видео шта се дешава, али је чуо да [REDACTED] запомаже, да је чуо да су га питали где су остали мушкарци, а он је говорио да не зна и да ништа није крив, да је видео и да су преко ливаде испред куће дошла још три или четири српска војника, од којих никога није препознао, након чега су Мухарема отерали поред куће [REDACTED] и скренули десно пред кућу [REDACTED], да је видео да у групи има још људи и да их терају према мотелу, да не може да се изјасни колико је људи било у тој групи јер је био сумрак, а да су након сат времена дошле [REDACTED] које су му рекле да су из села отерани [REDACTED] и да је наредног јутра од мештана сазнао да су одведени и [REDACTED].

Сведок [REDACTED] је у свом исказу на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ дана 12.10.2017. године изјавио да је до почетка рата живео у Добруну у викендици, а да је био пријављен у Вишеграду, да је познавао [REDACTED], који је био његов комшија и живео на удаљености од око 60 метара, да се [REDACTED] крио у кући, да је једном приликом седео изнад куће на удаљености 150 до 200 метара поред дрвета и посматрао шта се дешава у Добруну, да је видео да су се на путу појавила три војника наоружана у маскирним униформама из правца главног пута Вишеград – Ужице, међу којима је препознао [REDACTED], да је у том периоду имао јако добар вид, да је видео [REDACTED] а у цивилном оделу како изнад куће [REDACTED] излази на пут, да му та тројица војника прилазе, да разговарају, да је потом [REDACTED] кундаком пушке ударио [REDACTED] и оборио га, да није тачно видео да ли га је ударио у главу или у прса, да су га потом подигли и потерали испод куће [REDACTED], да више није могао да види одатле шта се дешава. Даље је навео да је чуо страшна запомагања и [REDACTED] јауке, да их је преклињао и говорио да не зна ништа и да није никоме ништа крив, да је чуо и да га питају, где су људи из села, шта не зна, а носе им храну у шуму, да је том приликом препознао [REDACTED] по гласу, да је био [REDACTED] син, да су они увек били заједно, осим када је [REDACTED] извлачио покрадене ствари по кућама и возио их мотокултиватором Тасићима, да лица војника које је том приликом видео није могао да препозна, да је на моменте видео четворицу људи у маскриним униформама, да их је укупно било седам, да су ишли ка [REDACTED] кући, да је међу њима препознао сина Митра Ковачевића, да је касније чуо из прича да су одвели [REDACTED], да је са позиције са које је посматрао видео доле више људи у цивилу и више војника у маскирним униформама, да је од цивила препознао само [REDACTED], да је чуо касније да су са њим одведени [REDACTED], али да се не сећа од кога је чуо, да је познавао [REDACTED], да није видео том приликом [REDACTED], да се причало да их је одвео [REDACTED], да су у свему што се десило у Добруну учествовали [REDACTED] његов син [REDACTED] [REDACTED] је такође изјавио да је познавао [REDACTED], да није чуо ко је њега одвео, али да му је [REDACTED] жена причала да су га одвели, да је током рата чуо приче да су [REDACTED] одвели према Вардишту и да су негде на viseћем мосту сви побијени и бачени у [REDACTED], да је у причама чуо да се спомињу [REDACTED], да није чуо да је неко спомињао [REDACTED] у вези одвођења тих лица, да је [REDACTED] пре рата видео у мотелу у припитом

стању, да га је виђао када је био заробљен од стране Ужичког корпуса и када је кроз прозор посматрао превози на мотокултиватору покрадене ствари, да је од та три лица која су одвела [REDACTED]

Након што је сведоку [REDACTED] предочен исказ из претходног поступка од 07.10.2008. године у делу у коме је навео која лица је препознао када је посматрао догађај са [REDACTED], сведок је навео да он то није рекао, већ да је рекао да осталу двојицу није препознао. Сведок је у свом исказу навео да [REDACTED] има велику сличност са својим братом од стрица [REDACTED], да је њега препознао у групи која је одвела људе по гласу, да може да се деси да је помешао име приликом изговарања, да су све његове изјаве исте, а да је само могао да мења имена људи, да је рекао шта се дешавало у глобалу, да је сигурно видео када је [REDACTED] и када је он пао, да је протекло 20 година и да се деси да се побркају имена.

Сведок [REDACTED] је у свом исказу у претходном поступку пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истраге и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 23.02.2007. године навела да се налазила у својој кући у Добруну када је Ужички корпус окупирао Добрун, да је по одласку Ужичког корпуса кроз прозор своје куће видела [REDACTED], које је познавала од пре рата, у војним униформама када су дошли до куће [REDACTED], након чега је побегла у кућу [REDACTED], а одатле је отрчала у поток удаљен око 100 метара од куће у којој се сакрила и чула глас [REDACTED] који говори „људи ја не знам где су, је не знам нико где је“, као и глас [REDACTED] који се драо на њега питајући га где су људи и жене. Даље је навела да је накнадно чула да су поред [REDACTED] одвели и [REDACTED], да су једном приликом до њихових кућа у којима су биле само жене дошли Слађо Тасић, његов отац [REDACTED] наоружани и униформисани, како би их одвели на прислини рад у земљорадничку задругу, да је тада [REDACTED] питала [REDACTED] где је [REDACTED] и он јој је одговорио да је отишао на размену у Жепу.

Сведок [REDACTED] је у свом исказу у претходном поступку пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истраге и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 07.10.2008. године навела да је крајем јуна месеца 1992. године из своје куће видела двојицу српских војника у маскирним униформама са „титовкама“ на глави, наоружане пушкама које је препознала када су се приближили, да су то били [REDACTED] и [REDACTED] који су се запутили према кући [REDACTED], где је [REDACTED] звао [REDACTED] да изађе, да је она одмах изашла из своје куће и отишла у правцу куће [REDACTED] где је затекла још лица, да је потом отишла у правцу шуме где је чула Мухарема [REDACTED] да плаче и говори да не зна где су људи, а да се [REDACTED] драо на њега питајући га где су људи. Даље је навела да су јој те вечери испричале [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED] да је [REDACTED] изашао пред [REDACTED] који га је ударио кундаком пушке у лице, услед чега је [REDACTED] пао, након чега су га одвели, као и да је чула да су тога дана одвели [REDACTED], а да се свима њима од тада губи сваки траг. Сведок је објаснила да је следећег дана предвече заједно са [REDACTED] и [REDACTED] сишла до села, да су [REDACTED] и она отишле до њене куће,

намирале стоку и упутиле се ка кући [REDACTED], где су намеравале да преспавају у пушници, да је видела [REDACTED] када су се приближиле кући како стоји уз надстрешницу гараже [REDACTED], а преко пута [REDACTED], да их је тада [REDACTED] позвао да приђу, да му је Жарко рекао да су изашле из куће, на шта је [REDACTED] одговорио „Да сте изашле из шуме, сад бих вас побио.“, а након тога је потерао све жене из куће, осим [REDACTED], која је била стара и одвели их у кућу [REDACTED] која се налазила поред мотела уз реку [REDACTED], да су тада дошли [REDACTED] и Слађо Тасић који су им рекли да ће сутра доћи [REDACTED] да их испитају. Сведок је такође изјавила да су је следећег дана позвали на саслушање, да је испитивао [REDACTED], да је по завршетку саслушања позвао један од војника, добровољац из Лазаревца, са презименом [REDACTED] који је одвео испред старе куће [REDACTED], ставио је да седи на столицу, уперии аутомат у њу и испитивао је где јој је муж и где му је оружје, а да је тада наишао [REDACTED] и рекао му да је не малтретира, да познаје њу и њеног мужа, да зна да нису никакви екстремисти, да су после тога [REDACTED] и њу војним возилом довели до школе, одакле су пешке кренули према кући сведока под псеудонимом [REDACTED] како би позвале Фикрету [REDACTED] и сведока под псеудонимом [REDACTED] да су њих пет жена вратили пред кућу [REDACTED], да су у једну собу извојили [REDACTED] и њу, да им је тада [REDACTED] рекао да се третирају као ратни заробљеници, да је у току ноћи Слађо Тасић отишао да тражи [REDACTED] која је побегла приликом довођења и по повратку рекао [REDACTED] да је није пронашао, али да јесте да би је убио.

Сведок [REDACTED] је у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 02.10.2008. године навела да је пре рата са породицом живела у Добруну, у општини Вишеград, да је њен син са супругом и дететом 1992. године напустио Добрун, да је другог дана рамазанског поста дошло до пуцњаве из села Тасићи због чега је она побегла у Вишеград, а потом у Горажде, да им је након седам дана проведених у Горажду наређено да се врате у Добрун, што је она и учинила, да не може тачно да се сети када је из Добруна отишао Ужички корпус, али да по њиховом одласку они више нису били безбедни, да су се ноћу крили по шумама, а преко дана су жене долазиле кућама како би нахраниле стоку, да су у другој половини јула 1992. године око 19 часова у село дошла лица које назива „четницима“ из села Тасићи и [REDACTED] међу којима је препознала [REDACTED] који је био у војничкој смб униформи и имао пушку преко рамена, а са њим су у пратњи била још двојица војника које није познавала. Такође је изјавила да је из штале видела да је [REDACTED] са пратњом отишао до куће [REDACTED], да су пуцали по кући, а потом се вратили према кући [REDACTED], да је [REDACTED] ундаком ударао по вратима и дозивао [REDACTED] да изађе, да су се тада код ње налазили [REDACTED] и његова сестра [REDACTED] која је изашла пред [REDACTED] и рекла му да не разваљује врата, да је [REDACTED] рекао да не тражи њу, него њеног брата Мухарема кога је наставио да дозива да изађе, након чега је [REDACTED] отишао испред своје куће, одакле га је [REDACTED] отерао изнад села, а она је отишла до куће [REDACTED]. Након што је пуцњава утихнула, провирила је из [REDACTED] куће и на путу на удаљености од око 10 метара видела како [REDACTED] испред себе гони [REDACTED] чије је лице било крваво и да се [REDACTED] обраћао [REDACTED] речима „доведи људе из шуме када ти кажем“, а [REDACTED] му понављао да не зна где су, након чега се из страха сакрила и ту ноћ провела у шуми, да је касније чула од људи да су [REDACTED] ухваћени док су обављали

кућне послове, да су [REDACTED] ухваћени у Колонама, да не зна шта се десило са њима, али да мисли да њихови посмртни остаци никада нису пронађени. Сведок је такође навела да су се након ових догађаја крили по шуми и повремено долазили у место да нахране стоку, да су 27.07.1992. године отишли у Горажде, а да су се 2001. године вратили у Добрун.

Сведок под псеудонимом [REDACTED] је у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 17.10.2008. године навела да је пре рата са породицом живела у Добруну, у општини Вишеград, да су једног јутра у јуну 1992. године до њене куће дошли сведок под псеудонимом [REDACTED] са братом, [REDACTED] са своје две ћерке и син [REDACTED], да јој је сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ испричала да су њен муж, [REDACTED] одведени у непознатом правцу, да се у Добрун вратила 2001. године.

Сведок под псеудонимом [REDACTED] је у свом исказу на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ дана 16.11.2017. године изјавила да је почетком рата живела у Добруну, да је од маја месеца 1992. године почело пуцање по месту, да народ све ређе излазио напоље, да су почеле да падају гранате из правца преко брда, да је пуцао свако коме су дали оружје, да су у насељу Тасићи живели Срби, а у насељу Колоне мешовито становништво, да је она заједно са члановима своје породице и још неким Муслиманима побегла у Вишеград, да је дошла војска права пређашња коју је она волела, коју су служили њени синови, муж и брат, да су неко време боравили у Горажду, да су им потом рекли да могу да се врате и ставили их у пет аутобуса, да им је та војска говорила док смо ми ту, неће вам ништа бити, да се потом војска повукла, да је део становништва отишао са њима, а део остао, да је након одласка војске, она са члановима породице углавном боравила у шуми јер се плашила да ће доћи у кућу да их покупе. Даље је навела да познаје сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ да је познава [REDACTED], да су њега водили на испитивање, одакле се вратио кући и рекао да му нико неће ништа, да јој је након рата испричала [REDACTED] да су се крили у шупи, када је дошао [REDACTED] који је ударио и оборио [REDACTED], да познаје сведока под псеудонимом [REDACTED] да је познавала [REDACTED] који јој је био рођак, да је познавала [REDACTED], да је чула да су сви они одведени из Колона, да су одведени и [REDACTED] али да она томе није присуствовала, да су јој о томе причале сведоци под псеудонимима „[REDACTED]“ да се никада нису та лица вратила кући да не знају где су. Даље је навела да је познавала [REDACTED] пре рата, да зна да је [REDACTED] имао оца [REDACTED], да приликом саслушања у претходном поступку није ништа причала о одвођењу [REDACTED] јер је о томе нису ни питали.

Сведок [REDACTED] је у свом исказу у претходном поступку пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 24.10.2008. године навела да се једног поподнева око 15 часова половином јуна месеца 1992. године испред зграде у којој је била са својом децом зауставило возило из кога су изашли [REDACTED] звани [REDACTED] који је био у цивилној одећи и носио аутоматску пушку и [REDACTED] звани [REDACTED] који је био у униформи и имао оружје, да је видела да је [REDACTED] оружје оставио поред возила, а [REDACTED] је пришао згради која се налазила поред њене зграде у којој је живео [REDACTED] и дозивао [REDACTED]

говорећи му да изађе, који дуго није излазио, али је на крају изашао из стана, након чега је [REDACTED] почео да га удара ногама и да га шутира да иде испред њега, да је испред њене зграде [REDACTED] пао на земљу, а [REDACTED] је из аута извадио железну шипку и почео да га удара по глави и међуножју, да је то премлаћивање трајало око пола сата. Даље је навела да је тога дана наставила да гледа кроз прозор и видела када су [REDACTED] отишли у другу зграду и из ње довели [REDACTED] да су за њима изашле [REDACTED] жена и ћерка и питале где га воде, али су [REDACTED] угурали у ауто, да су томе присуствовали [REDACTED] и Слађан Тасић чија су лица била намазана црном бојом, али их је препознала јер су јој били комшије, да су затим сви заједно наведеним возилима отишли са лица места и одвезли се. Сведок је изјавила да је истог дана око поноћи чула аутомобил који се зауставља испред њене зграде, да је зачула буку и одваљивање врата негде, да јој је по престанку те буке залупао кундаком пушке на врата, да јој је мушки глас говорио да је претрес стана и када је отворила врата видела је [REDACTED] званог [REDACTED] који су били униформисани, намазани по лицу црном бојом и пијани, да су уперили пушке према њој и њеним ћеркама говорећи „кога првог да убијемо“, да је то малтретирање трајало све док се њена ћерка није онесвестила, да су јој тада рекли да иду са пронађу [REDACTED] и сведока под псеудонимом [REDACTED] и да нигде не иде док се поново не врате, да је она по њиховом одласку када је остварила ћерку преко балкона сишла са децом у свињац код комшије, где се сакрила до јутра, да је сутрадан ујутро отишла до свог стана који је био отворен и испретуран, узела нешто ствари и са ћеркама кренула према мосту Рзав, који је успела да пређе, па је са ћеркама отишла у Међеђу, а након тога у Пазарић.

Сведок Фахрија Мутапчић је у свом исказу у претходном поступку пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 26.03.2012. године навела да су након што се Ужички копрус повукао из Вишеграда у њихове станове почели да упадају српски војници, међу којима су били [REDACTED] и Слађан Тасић и још непознатих војника и да су тада одвели [REDACTED], чије презиме је заборавила. Даље је навела да су [REDACTED] тукли испред њене зграде неким железом, да га је највише тукао [REDACTED] да су исте ноћи на њена врата дошли униформисани [REDACTED] и [REDACTED], који су били намазани по лицу црном бојом, лупали на врата [REDACTED] тражили да им отвори, а када је отворила [REDACTED] јој је прислонио цев пушке на врат и питао је где јој је муж, затим је питао кога ће да јој убије и рекао јој је да може да ради од њих шта хоће, а када је кренуо рекао јој је да га чека у стану, међутим она је по његовом одласку са децом отишла у неки свињац у комшилуку у коме се крила до јутра, одакле је отишла у село Туријак, где је била до 28.07.1992. године када су сви кроз шуме отишли у Међеђу.

Сведок [REDACTED] је у свом исказу на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ дана 14.09.2017. године изјавила да је њен супруг који је радио са [REDACTED] у „Терпентину“, где су добили отказ, током јуна месеца 1992. године боравио у шуми, а да је она била у кући, да је једном приликом зачула галаму и кроз прозор видела [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] ако галаме и говоре „предај се [REDACTED], предај оружје и излази, предај се“, да је она тада била у кући са децом старости девет и тринаест година, да је кроз прозор гледала како туку [REDACTED] ногама и рукама, да су га оборили на земљу, терали да устане,

да он није могао да устане. Даље је навела да је видела када су [REDACTED] убацили у ауто, за које мисли да је било марке „Застава“, као и када су у насељу Колоне, отишли према стану [REDACTED], да је видела како воде [REDACTED] из његовог стана и убацују га у тај ауто, а да сведоци под псеудонимима „[REDACTED]“ иду за њим и плачу, да је такође видела кроз прозор да су [REDACTED] сели у ауто, да [REDACTED] седе позади, а да су на возило споља одозго сели [REDACTED] и Слађан Тасић, да их је обојицу познавала јер су комшије из села Тасићи које је у близини, да су сва четворица том приликом била наоружана и у војним униформама, да док је [REDACTED] тучен није видела никог другог, осим [REDACTED].

Даље је навела да је [REDACTED] добро познавала јер јој је комшија и да је сваки дан пролазио кроз насеље када је ишао на посао, да је познавала и његовог сина Слађана, да је [REDACTED] добро познавала, да није видела одакле су дошли [REDACTED] и Слађан Тасић, да је познавала [REDACTED] и [REDACTED] за које је чула да су их одвели Срби, да су тог истог дана када је одведн [REDACTED] у вечерњим часовима у њен стан дошли [REDACTED] и још један војник кога није препознала, наоружани и у војним униформама, да је чула вриску кроз балконска врата како сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ дозива мајку, да је ту ноћ са децом провела у шупи, а да је следећег дана отишла у шуму изнад Добруна, где је остала око месец дана и да је у шуми видела сведоке под псеудонимима „[REDACTED]“ и [REDACTED].

Сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 19.11.2008. године навела да је пре ратних дешавања са супругом, сином и ћерком живела у Добруну у општини Вишеград, у делу званом Колоне, у првој згради од реке Рзав на спрату, да је њен други син био у Аустрији, да је њен супруг радио као књиговођа у фирми „Гранит“ у Вишеграду, да су побегли у Горажде када је на подручје Вишеграда дошао Ужички корпус, да је након тога народ позван да се врати у Вишеград и речено им је да ће Ужички корпус гарантовати сигурност, да се она са супругом и децом вратила назад, али када је Ужички корпус напустио Вишеград сигурносна ситуација се погоршала. Даље је навела да је у вечерњим сатима 16.06.1992. године у Колоне дошао [REDACTED] звани Б [REDACTED] који је имао пиштољ и пуцао је у ваздух, а са њим су у пратњи била још два лица које није познавала, да је [REDACTED] позвао [REDACTED] да изађе из свог стана, да је она то посматрала са степеница, да је Будимир ударао [REDACTED] шакама и ногама, који је крвав пао на земљу, након чега је Будимир настављао да га удара, док су та два друга лица стајала са стране, да је потом из стана изашла [REDACTED] супруга која је покушала да га заштити, али је [REDACTED] и њу ударио ногом у стомак због чега је пала на земљу, да је премлаћивање трајало десетак минута, да је након тога супруга [REDACTED] увела у стан, да су се истог дана у 19 часова испред зграде зауставила два возила црвена „Лада“ и плави „фића“, да је изашла на терасу и видела [REDACTED], Слађана Тасића, [REDACTED] званог [REDACTED] и [REDACTED], који су били у маскираним униформама, гологлави, осим [REDACTED] који је на глави имао шајкачу са кокардом, да су били наоружани аутоматским пушкама, а на опасачима су имали пиштоље, ножеве и друго оружје, да су у колима били [REDACTED] и да јој је тада Слађан Тасић рекао „Где ти је [REDACTED] реци му нека изађе“. Сведок је такође изјавила да је [REDACTED] изшао на терасу, да му се Слађан обратио речима „Где си Гранитовац, где си људескаро? Хајде са нама мало до [REDACTED] у Вишеград да те нешто испитамо, вратићеш се кући за пола сата“, да јој је познато да

је [REDACTED] био командир полиције у Вишеграду, да се [REDACTED] обукао и отишао испред зграде, потом се у плавог „фићу“ на задње седиште, да је поред њега био [REDACTED], да је видела када су [REDACTED] ставили на задње седиште возила, да је после тога отишла код сведока под псеудонимом „П-1“, да су се око поноћи у плавом „фићу“ вратили [REDACTED] који су малтретирали њу, ћерку и комшиницу у стану, да су њу питали где су јој браћа, да је [REDACTED] ударао њену ћерку, да је засекао ножем, да су одмах након тога побегли у шуму она, њена ћерка, њен син, сведок под псеудонимом „[REDACTED] и њен син, да су тамо све док нису успели да пређу у Међеђу, а касније у Горажде, где су били до краја рата. Сведок је изјавила да посмртни остаци њеног супруга и осталих лица који су одведени тог дана никада нису пронађени.

Сведок под псеудонимом [REDACTED] је у свом исказу пред Тужилаштвом Босне и Херцеговине дана 16.01.2017. године навела да је о догађају када је одведен њен супруг све навела у свом ранијем исказу и додала да су око поноћи 16.06.1992. године на врата сведока под псеудонимом „П-1“ покуцали [REDACTED] који су били наоружани, униформисани и у пијаном стању, да је [REDACTED] од раније добро познавала јер је са њом ишао у школу у Добруну, а њен супруг је код њега косио и купио сено, да је познавала његову супругу и његовог сина Слађана, да [REDACTED] Тасића није познавала, да га је први пут видела када је тога дана дошао по њеног супруга Јусуфа заједно са Момиром Тасићем, Слађаном Тасићем и [REDACTED], да је том приликом чула да га Слађан ословљава са „[REDACTED]“ а касније је сазнала да се он презива Тасић, да се сећа да је у стану сведока под псеудонимом „[REDACTED] у ходнику [REDACTED] оштрицом ножа запарао по прсима њене ћерке [REDACTED] и шамарао је, да јој је ударио главу у шток, а ногама је ударао по цеваницама, да је видела да је [REDACTED] сведоку под псеудонимом „[REDACTED] прислонио нож под грло, да је њена ћерка молила [REDACTED] а је не злоставља, а да је она у том моменту истрчала из стана сведока под псеудонимом „[REDACTED] према реци [REDACTED] и у жбуњу поред реке остала до јутра, да је тог јутра срела сведока под псеудонимом „[REDACTED] која је била сва мокра и ишла цестом према стану и рекла јој да су након тог одласка из њеног стана њу и њену ћерку [REDACTED] у возилу одвезли према Јагодни, да јој тада сведок под псеудонимом [REDACTED] није рекла да је њена ћерка силована, да су истог дана она и сведок под псеудонимом „[REDACTED] у шуми затекли њену ћерку, сина и сина сведока под псеудонимом „[REDACTED] да је њена ћерка тог дана у шуми рекла да је силована и да је силовао [REDACTED] неколико пута.

Сведок под псеудонимом „[REDACTED] је у свом исказу на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ дана 24.08.2017. године изјавила да је до почетка рата у Босни живела у Добруну, да је на том подручју рат почео маја месеца 1992. године, да су почеле да се постављају барикаде, да су у месту били шешелјевци, аркановци, да је било војске, наоружања, пуцњаве, да су избегавали да излазе из кућа јер су се осећали угрожено, да је у једном тренутку становништво отишло у Горажде на пет - шест дана када је дошао Ужички корпус у Добрун, али их је потом Ужички корпус позвао да се врате и они су се вратили у своје куће, да је неколико дана пре него што се десило то са њеним мужем отишла са сведоком под псеудонимом [REDACTED] да окопају кромпир, када је из шуме из Тасића чула пуцњаву и да су јој 16.06.1992. године одвели мужа. Даље је навела да се сећа да је било предвече када су у два аутомобила дошла пред њен стан црвена [REDACTED] и плави фића, да је муж седео у кући, а она и њена ћерка су изашле на терасу, да је тада видела да пред њиховим вратима стоје [REDACTED] и Слађан Тасић, [REDACTED] син, кога су

звали „командире“, да је ██████████ познавала још од пре рата, да је у Добруну рођена, одрасла и завршила школу, да је њен муж код ██████████ ишао и често косио, да су она и њен муж посећивали ██████████ Тасића који је имао ћерку ██████████ и која се дружила са њиховом ћерком, да у судници препознаје ██████████, да је ██████████ такође познавала још пре рата, да је њен муж био велики пријатељ са њим, да Петрова кућа није далеко од куће ██████████, а да ██████████ није познавала од раније, да је 16.06.1992. године ██████████ син Слађан Тасић дошао по њеног мужа, да су сви били униформисани и наоружани, да су имали пушке и пиштоље, да су имали на себи зелене ратничке шарене војничке униформе, да су када је изашла на терасу Слађан и ██████████ завикали „Где ти је ██████████“, да је она ушла у кућу и пренела свом мужу да га траже, да је муж одговорио, да се не вреди крити и да им каже да је ту, да је она то учинила, да су јој рекли да му каже да изађе, да је њен муж изашао на терасу, а они су му рекли „Где си ██████████ где си гранитовац“ и Слађан ██████████ заједно, да је њен муж на себи имао црне панталоне, коцкасту кошуљу и црни сако, да су му рекли да пође са њима код ██████████ да га нешто испитају и да ће се вратити са пола сата, да је она почела да љуби ██████████ руке и молила га да јој врати мужа, да јој је он рекао да се не секира, да ће јој се муж вратити жив и здрав, да су њихова деца плакала, и син, и ћерка, да њеном мужу том приликом нису показали никакав налог за хапшење, да је муж обуо ципеле, ставио у новчаник слике деце за успомену и рекао, ко зна да ли ћемо се видети, да је видела када су у плави аутомобил „фића“ ушли и ██████████ и њен муж ██████████ на задње седиште, да је пола сата пре одвођења њеног мужа ██████████ дошао аутом са још двојицом-тројицом и претукао ██████████, да је гледала са своје терасе како га туче. Такође је навела да је том приликом видела и возило марке “Лада”, да јој је сведок под псеудонимом „██████████“ причала да су они пре доласка у Колоне прво отишли у Диздаревиће и купили ██████████, који су седели позади у возилу ██████████ да она није видела како су били одевени, да зна само да су били у нормалној цивилној одећи, да је када је њен муж ишао ка колима ██████████, стајао са калашњиковим упереним, да је ██████████ угуравао да уђе у кола, да је затим ██████████ сео на браник са задње стране возила и да су отишли у правцу Вардишта заједно са свим наоружаним лицима која су том приликом дошла до њихових кућа, да су жене и деца остали, вриштали, плакали и да до данас нема никакву информацију где су.

Сведок под псеудонимом ██████████ је у свом исказу пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 27.02.2009. године навела да јој је о догађајима из села Добрун када су одведени М ██████████ ██████████ звани Делија дана 16.06.1992. године испричала ██████████, сестра ██████████, која јој је рекла да су наведеног дана све мушкарце из села Добрун, међу којима је био и њен брат ██████████, одвели Тасићи, чијих имена сведок не може да се сети, али зна да су то муж и син ██████████. Даље је навела да нема непосредних сазнања, да познаје ██████████, Слађана Тасића и ██████████ од пре рата, али да јој није познато ништа о њиховом учешћу у дешавањима у селу Добрун, осим онога што јој је испричала ██████████.

Сведок под псеудонимом „██████████“ је у свом исказу у претходном поступку пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 18.06.2014. године навела да је

пре рата у Босни и Херцеговини живела у насељу Добрун у општини Вишеград са оцем и мајком у породичној кући, да је по избијању рата 1992. године са породицом напустила подручје општине Вишеград, да су неколико дана били у стану њеног стрица [REDACTED], да су се после неколико дана вратили кући у Добрун, да током боравка Ужичког корпуса на том подручју нису имали никаквих проблема, да је отац након одласка Ужичког корпуса одлучио да мајку и њу пошаље код њене тетке у насеље Црнча, а он је остао у Добруну, одакле је одлазио на посао, да је за време њиховог боравка у граду отац неколико пута дошао и причао им да заједно са другим мушкарцима одлази на посао преко дана, а ноћу спава у шуми, да није долазио четири – пет дана, па су се забринуле због чега не долази, али нису знале шта се са њим десило. Даље је навела да је у јуну месецу 1992. године речено да сви Муслимани морају да изађу из Вишеграда, да је са мајком кренула из Црнче према Међеђи и да је тада срела свог комшију из Добруна, [REDACTED], који је у међувремену преминуо, да га је питала да ли зна шта се десило са њеним оцем, а он јој је рекао да је њен отац дан раније у вечерњим сатима одведен заједно са његовим [REDACTED] и Слађана Тасића, да су њих тројица свакодневно у вечерњим сатима долазили у насеље Добрун и одлазили у куће у којима су живели Муслимани, да су те вечери одвели њеног оца, [REDACTED].

Сведок је изјавила да никада више није видела свог оца, а да је његов нестанак пријавила када је изашла из Вишеграда у Међеђу, да његови посмртни остаци нису пронађени, да њој лично није познато шта се десило њеном оцу након одвођења, али да јој је након рата, када се вратила у Добрун једна комшиница која се презива Тасић српске националности, испричала да мисли да јој је [REDACTED] рекао да је њен отац заједно са другима који су одведени тога дана убијен у Горњем Добруну у близини тунела на мосту преко реке [REDACTED] од стране оних који су их и одвели, а да је касније [REDACTED] дошао и рекао им „зашто сте их побили, требали су ми живи.“ Даље је навела да јој је сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ рекла да је лично видела њен супруг одведен заједно са њеним оцем те вечери, да су их одвели [REDACTED] и Слађан Тасић, да се том приликом [REDACTED] сакрио у орман, али су га они пронашли, извели га из куће и ударали га ногама, а да је када је изашла за њим видела њеног оца, да седи у возилу марке „Застава 750“ у чијем правцу је [REDACTED] држао уперену пушку, да су у тај ауто увели и [REDACTED] и отишли у непознатом правцу.

Сведок под псеудонимом [REDACTED] је у свом исказу у претходном поступку пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 02.02.2016. године навела да остаје при исказу од 18.06.2014. године и додала да је када је избио рат у Босни и Херцеговини отишла са мајком из Вишеграда, да је до краја августа 1992. године била у селу Црни врх, да од момента када је отишла у то село више није видела оца, да је када је одлазила из Црног врха на путу према Горажду срела комшију Салка Диздаревића и питала га да ли зна шта јој је са оцем, да јој је он тада рекао да се не брине, да јој је отац одведен са његовим шураком [REDACTED] на испитивање у Горњи Добрун, да су их одвеле комшије Тасићи из засеока Тасићи, да јој није тада рекао њихова имена, али је рекао да ће се они вратити, да је у току даљег пута за Горажде срела сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ чији супруг је такође одведен са њеним оцем и која је била очевидац догађаја која јој је тада испричала шта се десило у Добруну, да су њеног оца док се враћао са посла пратили [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] син Слађан Тасић, да их је видео, да је искочио кроз прозор,

да су га ухватили и да су заједно са њеним оцем ухватили [REDACTED] да су кренули по [REDACTED] и да је вероватно са њима одведен и [REDACTED], да су их све заједно аутомобилом „фића“ одвезли у Горњи Добрун код тунела, да су хтели да их испитају и да су им рекли да ће их пустити, да је [REDACTED] држао уперен аутомат у главу њеног оца док је седео у „фићи“, да су Тасићи били наоружани обучени у маскирне униформе, да њен отац није био војно ангажован, нити било ко од лица која су одведена, да су мушкарци држали страже око села које су биле организоване углавном у ноћним сатима. Даље је навела да се 2004. године вратила са мајком и сином у Добрун, да јој је тада комшија Миломир Тасић из засеока Тасићи рекао да су њен отац, [REDACTED] одведени у Горњи Добрун код тунела и једне ловачке куће где је био висећи мост којим је пролазила пруга и да су Слађан Тасић, [REDACTED] сачекали [REDACTED], да су тада хтели да виде шта ће урадити са њеним оцем и осталима, да су их потом убили, а да су њихова тела ногама одгурнули у реку [REDACTED] да је вода избацила тела на обалу реке и да су тела покупила иста лица која су их и убила, да су ископали јаму код цамије у коју су бацили тела, те да су их затрпали рушевином од порушене цамије, да је у јесен 2005. године обнављана порушена цамија у Добруну и да је [REDACTED] из Вишеграда на удаљености од 20 метара према тунелу од цамије разгрћући земљу наишао на кости, да је све пријављено Институту за нестале особе и да мисли да ни њен отац, ни остале особе нису до данас данас пронађене. Сведок је такође изјавила да јој је познато да је [REDACTED] умро, да се причало да су га убили Срби јер је причао о дешавањима из рата, о одвођењу и убијању Муслимана око Вишеграда, да се придуружује кривичном гоњењу и да истиче имовинско-правни захтев.

Сведок под псеудонимом „П-3“ је у свом исказу на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ дана 31.08.2017. године изјавила да је на почетку рата 1992. године била у својој кући у Добруну када су једне ноћи из правца села Тасићи, у коме су живели само Срби, почели да пуцају ка насељу где се налазила, где је било са леве стране муслиманско становништво, а са десне стране мешовито становништво, да је њен отац у периоду док је Ужички корпус био на територији Добруна редовно ишао на посао, а да се једног дана вратио са посла и рекао да ће њу пребацити код рођаке њене мајке у Вишеград, али пошто она није хтела да остави родитеље, тражила је да мајка иде са њом, а да се отац склони. Даље је навела да је отац последњи пут видела половином маја месеца 1992. године, да је отишла са мајком из Добруна, да није знала шта је са њеним оцем, да је живела у нади да се негде сакрио, да је свог комшију [REDACTED] видела током 1992. године када су мајка и она кренуле до места [REDACTED] према Међеђи и питала га зна ли шта је са њеним оцем, а он јој је после мало дужег ћутања рекао да се не секира, да јој је отац одведен са још петорицом људи, с тим што јој није рекао ко га је одвео, да јој није прецизно рекао када је одведен, већ само да је одведен пре неколико дана, да мисли да је то било у јулу месецу, да не може тачно да се сети јер се све дешавало пре 25 година, да јој Салко није рекао да су њеног оца одвели [REDACTED] [REDACTED] и Слађан Тасић, да јој није рекао да је било ко био у полицијској униформи, да јој је сведок под псеудонимом [REDACTED] рекла да су дошла два лица по њеног мужа, да се не сећа да ли јој је рекла да је био још неко, осим [REDACTED]. Сведок је такође изјавила да познаје сведока под псеудонимом [REDACTED] која јој је 2002. године рекла да су њеног оца одвели [REDACTED], да су дошли у „фићи“ испред зграде где су тражили њеног мужа, за које време је седео у возилу „фића“, а [REDACTED] га чувао са упереним

аутоматом у њега, да је познавала [REDACTED] који је живео у близини њене куће, а који је умро седам година пре давања њеног исказа пред Судом Босне и Херцеговине, да је са њим разговарала током 2004. године, који јој је рекао, да је док је радио са њеним оцем једнога дана рекао, „Хајмо бјежат, овај горе је живио у згради железничкој човек који је одведен“, да се тај човек који је одведен звао [REDACTED], да је живео на железничкој станици у Добруну, да је чула да је и он одведен са њеним оцем од сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ да су обојица решили да беже, да су се разишли јер је [REDACTED] имао кућу мало ниже у односу на њихову, да је видео да пролази возило „фића“ кроз насеље, да је видео да су у њему, [REDACTED] и [REDACTED] Тазић, који се возе према насељу Диздаревићи, а да је он тада искочио кроз прозор, легао у пшеницу и гледао шта се дешава, да су Тазићи звали њеног оца по имену, да је њен отац хтео да изађе кроз прозор, да је [REDACTED] узео пушку да пуца, а да је [REDACTED] рекао „Немој, он нам жив треба“, да јој је [REDACTED] рекао да су њеног оца ставили у то возило и отишли према кући [REDACTED], да су се вратили са њим и дошли пред кућу [REDACTED], да није могао да види све шта су ту радили, да је Тахир то причао њој и њеној мајци, да је њена мајка преминула 2011. године, да је познавала [REDACTED], да је чула да је он са њеним оцем одведен. Сведок је навела да је 2005. године на аутобуској станици у Добруну срела [REDACTED], кога је познавала од раније, да је он тада питао чија је, а када му је одговорила, питао је да ли зна где јој је отац, она му је рекла да зна да је одведен, али не зна где, а он је њој рекао да су њен отац и петорица људи [REDACTED] одведени у Горњи Добрун код тунела поред ловачке куће где су убијени, да су их одвели [REDACTED], да су их побили и побацали, а [REDACTED] су онако гурнули, иако им је он требао жив и није требало да буде убијен, да до данас не зна судбину свога оца, да [REDACTED] више није жив, да се прича да је наводно пао са стене, а да се прича и да су га убили зато што је почео да одаје тајне где су Муслимани сахрањивани, да не истиче имовинскоправни захтев, да је [REDACTED] познавала од своје седме године, да је живео у селу [REDACTED] и имао брата С [REDACTED], који је погинуо.

Пошто је сведоку под псеудонимом „П-3“ предочен њен исказ из претходног поступка од 02.02.2016. године у делу у коме је навела да су дошли [REDACTED], његов брат [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED] син Слађан Тазић, сведок је изјавила да је све чула од комшија, да је чула да су четворица ишли заједно, али да су у једну кућу ишла по двојица, да је јој није речено које боје је било возило „фића“, да јој је сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ рекла да су били у максирним униформама и наоружани пушкама.

Сведок [REDACTED] је у свом исказу у претходном поступку 28.01.2016. године навела да је пре рата у Босни и Херцеговини живео у месту Добрун, у општини Вишеград, где је радио до маја месеца 1992. године, а да је током маја месеца исте године због заштравања ситуације отишао да живи у Вишеград са братом и снајом, да су његови родитељи остали у Добруну, да у Добруну није било војних формација док је он тамо живео, да су они као мештани имали страже које су се држале без икаквог циља и реда, да је крајем јуна или јула месеца 1992. године био у селу Црни врх када је дошла група од десетак младића из Добруна, чијих се имена не сећа, али се сећа да су му рекли да му је отац заробљен и одведен аутом у правцу Горњег Добруна, у правцу Ужица од стране Срба из околних села, чија имена му нису рекли, да су одвођење посматрали са удаљености, километра, да му је мајка умрла у Вишеграду од можданог удара, да је отац био на мајчиној сахрани у Вишеграду, а да се после сахране вратио у Добрун.

Даље је навео да се помињало име ██████████, као учесника групе која је одвела његовог оца, али да не зна ко му је то рекао, да не може да се сети да ли су му ти момци које поменуо рекли која је марка аута којим је одвежен његов отац, да му ништа нису рекли о лицима која су му одвела оца, да не зна да ли су били наоружани, нити како су били обучени. Током давања исказа сведока ██████████ се сетио имена једног момка који му је рекао да му је отац одведен и изјавио да се звао ██████████, који је током рата погинуо у околини Црног Врха.

Сведок ██████████ је у свом исказу на главном претресу дана 21.04.2023. године навео да остаје при исказу из претходног поступка од 28.01.2016. године и додао да је у јуну месецу док је био у избеглиштву у селу Црни врх од неких лица сазнао да му је отац одведен са комшијом ██████████ из Добруна од стране неких људи, да је нестао и да је погинуо, да је након одласка из Добруна оца видео два пута, и то други пут 1992. године, да му је кућа била запаљена, да од тада до данас нема никаква сазнања о оцу и да се не сећа имена лица за која су му рекла да су одвели његовог оца, ни којим аутом је одведен, ни у ком правцу. Даље је навео да је пре рата познавао ██████████, да је ██████████ познавао, да су имали нормалне односе, да Слађана Тасића није познавао, да ██████████ познаје и да му он ништа није говорио о нестанку његовог оца, да је током 2000. године пријавио Институту за нестале особе нестанак оца, али да још увек није добио никакво решење којим је његов отац проглашен за нестало, односно умрло лице, да након рата ништа није од осталих људи сазнао о свом оцу, да се распитивао, али да одговоре није добио, да је његова мајка преминула 22.06.1992. године, да је сахрањена у Вишеграду, да се у Добрун вратио само једном после рата 1996. године и да више није одлазио тамо.

Након што је сведоку ██████████ предочен исказ из претходног поступка у делу у коме је навео да му је ██████████ пренео да је његов отац одведен, сведок је изјавио да се тога не сећа, али да му јесте једна група младића из Добруна рекла да му је отац заробљен и одведен у правцу Горњег Добруна, као што је изјавио у свом исказу у претходном поступку.

Сведок ██████████ је у свом исказу у претходном поступку дана 11.02.2016. године навео да је пре рата живео са породицом у Добруну, да није био хапшен крајем маја или почетком јула месеца 1992. године у Добруну од стране српске војске, ни Ужичког корпуса, да је избегао почетком маја 1992. године из Вишеграда у Македонију, а из Македоније у Турску, да је његова сестра, сведок под псеудонимом ██████████ била у Добруну и да је била очевидац одвођења њеног супруга ██████████ од стране ██████████, Слађана Тасића, ██████████ и ██████████, да му је ██████████ звани Шушко причао да су ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ и ██████████ убили код првог висећег моста према Вардишту и тела бацили у реку ██████████, да је ██████████ погинуо након рата и да се причало да су га убили Срби како не би причао о злочинима које су починили по Вишеграду. Сведок је изјавио да познаје ██████████ званог Делија, али да он није био тада одведен са овим лицима, већ је избегао у Македонију, а потом у Турску и да се након рата вратио у Босну и Херцеговину.

Сведок ██████████ је у свом исказу на главном претресу дана 20.06.2023. године изјавио да остаје при исказу који је дао у претходном поступку дана 11.02.2016. године

и додао да се након рата вратио у своју кућу изнад Вишеграда, да је једном приликом срео ██████████, чије је право име ██████████, који га је питао да ли му је познато шта су ██████████ и Перо Тасић са осталом компанијом урадили ██████████, односно питао га је да ли му је познато да су их покупили и одвели изнад цамије, да је ██████████ Тасић седео у гепеку са аутоматом и да их је побио ██████████, да нико други није пуцао, да их је све побио ██████████, да је у ██████████ пуцао пет пута иза леђа, да га је на крају гурнуо низ стене, да му је ██████████ том приликом рекао да су након тог инцидента дошли у кафану која је била пуна паравојних јединица, да је ту био и ██████████, те да је рекао: „Болан ██████████ када поби ове остале, што нам уби и Јуку? Хајде те све што си побио, али комшију најбољег да нам убијеш?“ да је ██████████ тада опсовао матер, претио му аутоматом и рекао „Немој и теби овде сада све да израфалим“. Такође је изјавио да је Шушко требало да сведочи у Хагу, али му је једном приликом ██████████ испричао како су Шушка, да не би сведочио у Хагу, око Стоца где су стене и кањони, бацили низ стене Тасићи, а да је ██████████ све то сазнао од неких својих пријатеља, другова. Сведок ██████████ је даље навео да доста сазнања о овом случају има од своје сестре, да је његова сестричина, сведок под псеудонимом „█████████“ познавала Слађана Тасића јер је ишла са њим у школу, да му је сестра препричала цео догађај, тј. да је ██████████ дошао са својом екипом у кућу у Колонама где је живела, да је ██████████ био „Гадафи“ у то време, да је био пијан, да му је син био војвода и да је та екипа одвела Јуку, ██████████ и још неке људе, да је убијао и силовао неке особе током рата, да је стално после рата причао са сестром о том догађају, да је она плакала, да је његова сестра преминула пре шест-седам месеци. Поред тога, сведок је изјавио да неће да каже да ли му је неко причао о радњама Слађана Тасића, да то треба да исприча Слађан Тасић лично, да Слађана треба да буде срам за све што је радио, да је 1992. године био у Добруну, да је из Добруна изашао пре него што је Ужички корпус почео да се повлачи из Вишеграда, да Јусуфа ██████████ није видео када је почео рат, ни током агресије јер он није прелазио на зараћену страну и да у том периоду нису били у контакту.

Сведок ██████████ је у свом исказу на главном претесу дана 16.11.2023. године навео да је од 04.04. до 16.05.1992. године био ангажован у полицији у Вишеграду на пункту у Добруну, на раскрсници за Прибој и Ужице на претресу возила и сузбијања шверца, да их је било по тројица или четворица у смени, да су двојица заустављала и претресала возила, а двојица су обезбеђивала, да су на пункту спавали, јели, купали се, да је био полицијски час, да нису смели да се крећу, да су биле заседе до Вишеграда, да је у време док је био ангажовани у полицији Вишеграда на том пункту био и Слађан Тасић, кога познаје од основне школе јер су из истог села, али да нису били у истим сменама, да је од 16.05.1992. године био у Ужицу због болести, да у јуну месецу 1992. године није био у Добруну, да је у Ужице отишао раније 1986. године, да се са Слађаном није дружио након што је отишао у Ужице, да је пре ратних дешавања ишао код родитеља у Добрун, односно у село Тасићем, у Бијелу, да нема сазнања да ли су нека лица из Добруна нестала током јуна месеца 1992. године, нити да су одведена од својих кућа и да нису пронађена јер није био тада у Добруну.

Сведок ██████████ је у свом исказу на главном претресу дана 16.11.2023. године навео да Слађана Тасића познаје од 1991. године са прве мобилизације извршене у оквиру Ужичког корпуса, да су у септембру месецу заједно кренули у Невесиње, да су били у саставу Ужичког корпуса, да је Слађан био командир чете у Војној полицији, да је по повратку Ужичког корпуса са тог дела територије поново извршена мобилизација

у којој је мобилисан и Слађан Тасић 19.05.1992. године, да је у јединици био до 31.07.1992. године, да је Слађан Тасић учествовао на војној вежби, да је у склопу вежбе извршавао задатке одговорно и коректно, да је вршио истовар технике и робе, да је вршио курирске послове, да се не сећа да ли је Слађан Тасић био на војној вежби од 11. до 30.09.1992. године јер је тада био на годишњем одмору, да је војна вежба од 19.05. до 31.07.1992. године била одржана у Ужицу у касарни „Маршал Тито“, да се за време те војне вежбе није ишло нигде на терен, да је војна вежба била само у касарни, да не може да прича шта се радило у оквиру војне вежбе јер је то војна тајна, да су постојале курирске службе и службе обезбеђења, али да нема никакав писани доказ о томе. Даље је навео да је Слађан Тасић био командир одељења, да је руководио над десетак људи, али да не може да се сети никога од тих људи, да је у батаљону Војне полиције било 400 – 500 људи, да је било 200 резервиста јер није била пуна формација јединице, па је извршена мобилизација, да су сви ти људи мобилисани да би вршили обезбеђење касарне, тј. да је између 30 и 40 људи вршило обезбеђење касарне, а да су остала лица вршила истовар технике и материјално техничких средстава која су повучена из бивше СФРЈ, да лица која су била на војној вежби нису учествовала у ратним сукобима, нити су игде ишла из Ужица, да му је [REDACTED] био надређен по формацији тада, да је био командант јединице, а да је [REDACTED] био још више у хијарархији од њега. Сведок је такође изјавио да нема сазнања да је некоме евидентиран боравак на војној вежби као учешће у рату, да је он током читавог јула месеца 1992. године био у Ужицу, у свом стану и у касарни, да је у стану боравио када је добијао слободно, да се резервни састав хранио и спавао у касарни, да је имао 24 сата надзора над тим лицима лично или преко својих потчињених који су га сутрадан обавештавали о свему, да су га углавном обавештавали командири вода [REDACTED], да су дежурали када он је био у свом стану и да су морали да га ујутро извести о свему, да није одлазио на подручје општине Добрун, да је једном прошао кроз то место у повратку из Невесиња када се враћао као јединица Ужичког копруса, почетком маја 1992. године, да није одлазио на подручје општине Вишеград током јуна месеца 1992. године, да је у јуну 1992. године радио све задатке које има командир чете, да је пратио рад војника, смотру, обуку јединице, да је Слађана Тасића последњи пут видео 31.07.1992. године, да се не сећа када га је видео након тога, да га је видео једном у Бајиној Башти, да пре те војне вежбе није био ни у каквим односима са Слађаном Тасићем, да је Слађан Тасић био резервиста, а он старешина, да је њихов однос био субординације, да је Слађан Тасић био на војној вежби када је Ужички корпус мобилисан 1991. године у септембру месецу, да су били заједно на ратишту у Невесињу и да није са њим више одржавао контакт јер је њихов однос био претпостављени-потчињени, да мисли да је први дан војне вежбе био 19.05.1992. године и то класична смотра, прозивка, распоређивање где ће ко да спава, да обедује и да нико није имао слободне дане одсуства, да је прва помоћ указивана у касарни уколико је неко био болестан, да нико није од учесника војне вежбе посећивао породицу, да је о напуштању касарне од стране војника одлучивао лично он или [REDACTED]

Сведок Миломир Јовановић је у свом исказу на главном претресу дана 16.11.2023. године навео да је 1992. године био на дужности начелника безбедности Ужичког корпуса, да је са корпусом био на територији Вишеграда до 19.05.1992. године када су се вратили по наређењу Председништва, односно Врховне команде, на територију Републике Србије, да је део батаљона војне полиције који је био са њима раздужен, да су мобилисали други део батаљона војне полиције у коме се налазио и Слађан Тасић,

да је Слађан Тасић од 19.05.1992. године до краја јула 1992. године био мобилисан и налазио се на територији Ужица на војној вежби у резерви, да је Слађана Тасића упознао раније кад је 1991. године отишао у западну Херцеговину и тамо где се налазио Ужички корпус, тако да је имао нека сазнања о њему као човеку, а више га је упознао кад је био у саставу Ужичког батаљона војне полиције, да је био возач и курир, да је често долазио у команду корпуса, доносио пошту и враћао наређења за батаљон, да је био добар војник, коректан према старешинама и војницима, да нема неких битних запажања о њему и о другим војницима. Сведок је такође изјавио да су се вежбе одвијале на територији Ужица у околним селима, конкретно у Лунову селу, да су увежбавали специјалистичке задатке, да су сви изазлили на терен, да су се резервисти задржавали на пар дана логоровања и враћали се у просторије у касарни у Ужицу, да није било одсуства, да су боравили месец или два дана на вежби, а када заврше вежбу, отпуштани су сви организовано, да је Слађана Тасића упознао 1991. године кад је Ужички корпус мобилисан и кад су отишли за западну Херцеговину, да је Слађан био у батаљону војне полиције возач, да је обављао курирске послове, да је остао са њим присан након тога, да се не сећа других припадника батаљона током 1991. године осим Слађана Тасића, да је током јуна 1992. године виђао Слађана Тасића сваки други-трећи дан када постојала потреба да се донесе или однесе пошта или да се дође до команде. Даље је навео да је он лично боравио у команди корпуса у центру Ужица, где му је било радно место, да је био ван локације батаљона и осталих јединица, да је војна вежба трајала од 19. до 31.07.1992. године, да се тај део војне полиције налазио у касарни, а с времена на време су се изводиле вежбе, да су 31.07.1992. године припадници батаљона отпуштени, да он има лична сазнања, односно лични увид да се одлазило и враћало у касарну.

Након што је сведоку [REDACTED] предочен исказ сведока [REDACTED] [REDACTED] сведок је изјавио да током трајања војне вежбе нико од лица која су позвана на војну вежбу није напуштао касарну, да се војна вежба обављала искључиво у просторијама касарне, да можда [REDACTED] боље зна зато што је био командир чете и живео је са њима, а он је био у команди корпуса и можда није имао увид у све.

Сведок Богдан Милекић је у свом исказу на главном претресу дана 16.11.2023. године навео да је у мирнодопско време био у резервном саставу локалне милиције, да је 04.04.1992. године добио писани позив да дође у састав резервне милиције на гранични прелаз у Добрун на пункт који су они одредили, да га је распоредио лично начелник Томић из СУП-а Вишеград 04.04.1992. године, да је у СУП добио оружје и униформу, да је дошао на дежурство, да је дежурало по три лица у смени на пункту, да су дежурства била на два или четири сата, да је било укупно 15-16 лица, између осталих, [REDACTED], да не може да сети ко је првог дана са њим био на стражи на пункту, да им се Слађан Тасић придружио првог дана, да су распоред добијали усмено од командира Томића, да је распоред саопштаван телефоном преко кога су добијали наређења од СУП-а, да је од априла до маја месеца 1992. године био на подручју Босне и Херцеговине, да је до 16.-17.05.1992. године заједно са Слађаном Тасићем био распоређен на пункту на прелазу Добрун, да су на пункту вршили претресе аутобуса и аутомобила, да се Слађан 16. или 17.05.1992. године раздужио, да му је познато да је Слађан добио тада позив за војну вежбу у Ужицу, да му је Слађан причао да му је стигао аутобусом позив на границу, да му је рекао да се враћа у војну полицију, али да он није лично читао Слађанов позив, да

је он отишао у прекоманду у Вишеград 17.05.1992. године у интервентну чету, да није видео Тасића до децембра 1992. године. Даље је навео да се 2000. године доселио у Ужице, да Слађана Тасића познаје од малена јер су из истог села, да је са њим у добрим односима, да се повремено посећују, да је пре рата познавао млађа лица која су наведена у оптужници, али да старија лица није познавао, да пре рата није живео у центру Добруна, него у селу Тасићи, да није чуо после рата да су лица која су наведена у оптужном акту нестала, да су му отац и мајка остали у селу Тасићи у јуну 1992. године, али му ништа нису рекли о тим несталим лицима, да ни са ким није причао о ратним дешавањима када се вратио у Ужице и да након рата није имао никаква сазнања о тим лицима, да је током јуна месеца 1992. године био са вишеградском бригадом и да није био у Добруну у том периоду, да је укупно на ратишту био 45 месеци и 17 дана у Вишеграду, Горажду и Тузли, да је можда у том периоду од маја месеца па надаље виђао Слађана Тасића на ратишту, али да не може да тврди да ли је Слађан Тасић тада био у униформи, да га је први пут видео после рата у Ужицу 2000. године када се доселио. Сведок [REDACTED] изјавио да су лица која су чинила резервни састав и која су чувала стражу на пункту са њим била из околине Добруна из [REDACTED] и Добруна, а да је Слађан Тасић тада једини живео у Ужицу, да је на првом састанку у станици полиције приликом задужења оружја, муниције и униформи био присутан и Слађан Тасић, да му није познато да ли је био присутан [REDACTED].

Након што је окривљеном Слађану Тасићу предочен исказ сведока [REDACTED], окривљени је изјавио да је све тачно што је сведок рекао.

Сведок [REDACTED] је у свом исказу на главном претресу дана 16.11.2023. године навео да је у јуну 1992. године био ангажован као резервни састав цивилне полиције у Босни и Херцеговини, да је од априла месеца до касне јесени 1992. године био ангажован на пункту у Добруну на претресу и контроли возила, како не би дошло до уношења и изношења оружја, да нико није ухапшен у то време, да је након тога прешао у станицу полиције Вишеград, да није учествовао у акцијама војске Републике Србије, да је Слађан Тасић у Босни и Херцеговини био присутан од априла месеца до половине маја 1992. године у саставу Ужичког корпуса, да му имена [REDACTED] нису позната, да је живео на том подручју, да нека од тих лица зна из виђења, да неке не познаје по именима, да никада ништа није чуо о догађају од 16.06.1992. године када су нека лица одведена од својих кућа и после тога нису више виђена. Даље је навео да познаје [REDACTED], да [REDACTED] нису били на пункту у Добруну, да му није познато које су дужности обављали током рата, да зна само да их је Слађан Тасић упознао са правилима службе јер је он у војсци био војни полицајац и доста је знао о томе, да је [REDACTED] отац Слађана Тасића, а [REDACTED] стриц Слађана Тасића, да са [REDACTED] није у сродству, да се Ужички корпус са подручја Вишеграда половином маја 1992. године повукао, али да не зна где се повукао, да су нека лица од локалног становништва била припадници Ужичког корпуса и да та лица након повлачења Ужичког корпуса нису остала на територији Вишеграда. Сведок је такође изјавио да је био мобилисан по избијању ратних сукоба и да је тако постао припадник полиције, да је пре тога радио у хемијској индустрији као радник у производњи, да га је позвао Војни одсек јер је била општа мобилизација, да не може да се сети ко га је тачно распоредио у полицију, да се не сећа ко му је дао први задатак, да је више од 20 људи било распоређено на том пункту, да су били смештени у кафани, да

су то били људи из Добруна, Варадишта, Вишеграда, локално становништво, да су са њим били распоређени [REDACTED] и да састав био исти од првог дана, да је увек био у смени са [REDACTED], да су слободно време проводили у кафани кад нису били на пункту, да су се у тој кафани хранили и спавали, да се не сећа какве су им биле смене, да свог стрица [REDACTED] није виђао у то време, да се не сећа када га је последњи пут видео, да га је виђао током рата, да је током рата живео у својој кући која је близу куће [REDACTED], да је он из места Бјела, близу села Тасића, да му је познато да је [REDACTED] тада био ангажован код војске и да је долазио кући, али да га није виђао.

Сведок [REDACTED] је у свом исказу на главном претресу дана 26.12.2023. године навео да се у јуну месецу 1992. године налазио на дужности команданта батаљона Војне полиције Ужичког корпуса, да је батаљон био састављен из три групе професионалних војника, официра и подофицира, војника на редовном служењу војног рока и војних обвезника, да је био део А формације, тако да су 15% од укупног формацијског састава сачињавали војни обвезници који су углавном били ангажовани у позадинском воду који је био намењен за логистичке послове, везане за обезбеђење батаљона војне полиције, односно интендантског обезбеђења, обезбеђења минско-експлозивних средстава оружја, муниције, да се у том саставу војних обвезника налазио и Слађан Тасић, кога је упознао као и већи део војних обвезника који су били распоређени у његовој јединици у периоду између 05. до 10.06.1992. године када је примио дужност команданта батаљона. Сведок је такође изјавио да је у периоду од када је он примио дужност један део углавном младих војника који су били на редовном одслужењу војног рока био на обуци, да је други део био ангажован на позадинском делу, на утовару и истовару материјалних средстава, да је део био ангажован на стражарској служби у касарни, у команди корпуса, да јединица Војне полиције није намењена за извођење борбених дејстава, већ за обезбеђење командног места, у чијем саставу се налазила команда Ужичког корпуса за његов батаљон, за регулисање и контролу саобраћаја и за борбу против евентуално убачених диверзантско-терористичких група на територији зоне одговорности, да је Ужички корпус у том делу био ангажован одлуком Председништва Југославије, као тада врховне команде, да је корпус био упућен на деблокаду хидроцентрале у Вишеграду која је била објекат од посебног значаја за одбрану Социјалистичке Федеративне Републике Југославије јер би минирањем бране у Вишеграду дошло до потопа комплетних градова у сливу Дрине, да је проглашењем Савезне Републике Југославије и стварањем Војске Југославије донета одлука да се ни један припадник војске Југославије, а тиме и Ужичког корпуса, који је био на простору Вишеграда не може наћи ван граница новостворене државе, да се Ужички корпус вратио 19.05.1992. године за Ужице. Даље је навео да је лично познавао Слађана Тасића, да је од јуна месеца 1992. године радио у интендантском магацину око утовара и истовара, да му је неке чизме донео Слађан Тасић и да су се тако упознали, да је га је други пут видео 1999. године када је отишао у другу јединицу на нову дужност, где је Тасић био војни обвезник у чети војне полиције, да се током јуна месеца 1992. године сваког дана виђао са Тасићем који је често носио и пошту на релацији касарна-команда корпуса до одељења безбедности, да је у јуну месецу упознао [REDACTED] који да су половином маја 1992. године позвани као војни обвезници на вежбу, да је он током јуна месеца 1992. године био смештен у касарни Крчагово у Ужицу, Војна пошта 4571 Ужице, где је углавном проводио и ноћи, да је када ноћу

није био присутан, био присутан његов заменик, да је боравио у касарни или у својој кући у Ужицу, да се зона одговорности у јуну месецу 1992. године батаљона Војне полиције поклапала са зоном одговорности корпуса, да је територијално обухватала Златиборски, Рашки и Моравички округ, да се мирнодопска формација батаљона састојала од око 400 људи, а ратна формација од око 500 људи, да је смена тих 500 људи који су му били подређени вршена на месец дана, да је војничко правило да је једна трећина на положају, једна трећина у приправности, а једна трећина да одмара и спава, да не може да се сети како је то било организовано током јуна месеца 1992. године. Сведок [REDACTED] је изјавио да су припадници Војне полиције током јуна месеца 1992. године били ангажовани на стражи, да је други део био ангажован на привођењу војних обвезника, да је један део професионалних војника по уговору био ангажован на обезбеђењу истуреног командног места Ужичког корпуса у селу Аљиновићи између Сјенице и Нове Вароши, да је Слађан Тасић тада био у касарни и да су сви војни обвезници који су били у саставу батаљона Војне полиције били у касарни и нису напуштали касарну током јуна месеца из било ког разлога, да су само могли да оду када је смена страже у команди корпуса до команде корпуса или ако је неко био ангажован као курир да однесе неку пошту, да је вођена евиденција о томе када ко напушта касарну, да је напуштање касарне без одобрења санкционисано, да тога није било у јуну 1992. године у његовој јединици, нити је било ко из ванредних разлога напуштао касарну, ни ишао на привремено одсуство, да је команда корпуса одобравала напуштање касарне, да је прошао кроз Добрун током маја 1992. године, да Слађана Тасића тада није срео у Добруну, да га је упознао 05.06.1992. године, да су поред њега у јединици били [REDACTED], да је после јуна 1992. године Слађана повремено виђао након што је био демобилисан јер су живели у истом граду, да су се током 1999. године поново срели у јединици, да је [REDACTED] био поручник, командир Друге чете у његовом батаљону и да је био под његовом командом у јуну месецу 1992. године.

Из Карте општине Вишеград, Националног састава становништва за 1991. годину државног Завода за статистику Републике Босне и Херцеговине утврђено је да је у Вишеграду укупно живело 6902 становника, да се у току пописа 3436 становника становништва изјаснило да је муслиманске националне припадности, 2619 становника да је српске националне припадности, 270 становника да је југословенске националне припадности, 23 становника да је хрватске националне припадности, а 527 становника се изјаснило да припада осталим националностима, да је насеље Доњи Добрун имало 367 становника, од чега 260 Муслимана, 94 Срба, 1 Хрват, 2 Југословена и 5 осталих, да је насеље Горњи Добрун имало 171 становника, од чега 170 Муслимана и 1 Југословена, а да је насеље Бијела имало 102 становника, од чега 100 Срба и 2 Југословена.

Из Упутства Српске Демократске Странке Босне и Херцеговине о организовању и деловању органа српског народа у Босни и Херцеговини у ванредним околностима од 19.12.1991. године утврђено је да је донето због оправдане сумње да одређене снаге организовано делују на насилно одвајање Босне и Херцеговине из Југославије, а тиме и српског народа, да су, између осталог, разрађени јединствени задаци, мере и друге активности које ће се спроводити у оквиру националне заједнице српског народа у Босни и Херцеговини у циљу спровођења одлуке којом се српски народ у Босни и Херцеговини определио да живи у јединственој држави, како у постојећим, тако и у

свим условима и околностима које могу наступити, имајући у виду развој укупне политичке и безбедносне ситуације, да ће се задаци, мере и друге активности које су утврђене у упутству, предузимати ради повећања мобилности и спремности за одбрану интереса српског народа који се спроводе на читавој територији СР Босне и Херцеговине, односно на свим општинама на чијем подручју живи српски народ и то: у целости у општинама у којима српски народ представља већину становништва (варијанта А), делимично у општинама у којима српски народ није у већини становништва (варијанта Б), а да се благовремено спровођење задатака, мера и других активности врши по варијантама „А“ и „Б“ у два степена.

Из Одлуке о оснивању Скупштине српског народа у Босни и Херцеговини („Службени гласник српског народа Босне и Херцеговине“ број 1) од 15.01.1992. године утврђено је да је основана Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини као највиши представнички и законодавни орган српског народа у Босни и Херцеговини који ће разматрати и одлучивати о питањима која се односе на остваривање равноправности српског народа са осталима народима који живе у Босни и Херцеговини и заштиту интереса српског народа уколико би ти интереси били угрожени одлуком Скупштине СР Босне и Херцеговине.

Из Одлуке Председништва Републике Босне и Херцеговине о проглашењу непосредне ратне опасности, објављене у „Службеном листу Републике Босне и Херцеговине“ број 1/92 од 09.04.1992. године утврђено је да је проглашена непосредна ратна опасност на територији Босне и Херцеговине и да наведена одлука ступа на снагу одмах.

Из Извода из Упутства за рад Кризних штабова српског народа у општинама од 26.04.1992. године утврђено је да је истим одређено да кризни штаб у ратним условима преузима све прерогативе и функције Скупштине општина када оне нису у могућности да се састану, да Кризни штаб сачињавају чланови од којих сваки има појединачна задужења, и то: председник, заменик, командант штаба, председник Извршног одбора, начелник МУП, чланови задужени за привреду, хуманитарну и здравствену заштиту, информисање и пропаганду, исхрану, избеглице, ратне злочине, штету, везу, координацију, да Кризни штаб координира функције власти ради одбране територије, безбедности становништва и имовине, успостављања власти и организације свих других токова живота и рада, да својим координацијама ствара услове Извршном одбору општине да може да врши легалну извршну власт, управља привредом и осталим животним токовима, да је командовање снагама милиције искључово у надлежности професионалног кадра, да је нужно спречити свако мешање са Територијалном одбраном или употребом снага милиције, да је забрањена свака употреба артиљерије којом се изазива рушење градова и да артиљерију треба извући на локације далеко од линије сукоба, да свој рад темељи на уставним и законским решењима, одлукама Скупштине, Председништва и Владе Српске Републике Босне и Херцеговине, да је кризни штаб дужан да чим се створе услови сазове Скупштину општине, да створи све услове који омогућавају живот и рад припадника ЈНА, да обезбеди коректан однос и спречи свако ниподаштавање и вређање официра и војника ЈНА, да према имовини армије заузима ставове на основу обавезних консултација са Владом Српске Босне и Херцеговине.

Из Наредбе Винка Пандуревића, команданта одбране града Вишеграда, број 34-1/92 од 07.06.1992. године утврђено је да се одељење милиције која држи пункт у Прелову, Д.

Лиједи и Бродару препотчињава основним јединицама српске војске општине Вишеград, да се укључују у рад према распореду основних јединица, да су командири основних јединица у чијој зони одговорности делују пунктови дужни да обезбеде смештај и исхрану одељења милиције.

Из Наредбе Винка Пандуревића, команданта одбране града Вишеграда, број 69/1 од 10.06.1992. године утврђено је да се од постојећег састава милиције српске општине Вишеград врши избор људства за обављање неопходних задатака и држања пункта у Добруну, да се наредба има извршити одмах, а да се остатак људства упућује у новоформирани 5. чету која је смештена у хотелу „Вишеград“.

Из Извода из Матичне књиге умрлих Општине Вишеград утврђено је да је под редним бројем 76/76 за 2001. годину извршен упис чињенице смрти [REDACTED], да је као дан смрти наведен 16.06.1992. године, а да место смрти није наведено.

Из Извода из Матичне књиге умрлих Општине Вишеград утврђено је да је под редним бројем 6 за 2008. годину извршен упис чињенице смрти Меда Мутапчића, рођеног дана 27.08.1947. године, да је као дан смрти наведен 16.06.1992. године, а место смрти Добрун, Вишеград.

Из Прегледа војно-безбедносне ситуације на подручју српске општине Вишеград, Републике Српске Босне и Херцеговине, МУП, Центра безбедности Требиње, Службе јавне безбедности Вишеград број 08-3/92 од 13.07.1992. године утврђено је да је у истом наведено да је три месеца након избијања рата на том подручју у борби са непријатељем ослобођено око 80 посто територије српске општине Вишеград, да су ослобођени део територије општине у потпуности контролисали цивилни и војни органи власти српског народа, да је неослобођени део територије подручје некадашње месне заједнице Међеђа, односно подручје које се налазило на простору између Вишеграда, Горажда и Рогатице, на ком подручју је био концентрисан ударни део непријатељских формација које су предводили најекстремнији појединци „Зелених беретки“, припадници бившег МУП, СР Босне и Херцеговине и други муслимански екстремисти, да су се на граничном подручју ослобођене територије српске општине Вишеград и неослобођеном подручју те бивше месне заједнице водиле борбе у којима је погинуло 20 припадника оружаних формација српског народа општине Вишеград, да је након повлачења јединице Ужичког корпуса чије јединице су ушле и ослободиле највеће подручје града, на подручју општине извршена општа мобилизација војних обвезника и уведена радна обавеза способног становништва са циљем да под контролом буде одржана ослобођена територија, да се у томе и успело, да се напредовало са активностима на формирању војске Српске републике Босне и Херцеговине, да је на подручју општине била формирана Прва пешадјска лака бригада војске Српске републике Босне и Херцеговине, да је у наставку војних операција знатно проширено подручје које су под контролом држали војни и цивилни органи власти, да су према оперативним сазнањима и проценама на периферним рубовима подручјима општине били присутни припадници „Зелених беретки“ који су се заједно са месним становништвом налазили у збеговима, да у последње време нису испољавали нарочиту борбену активност, нити су представљали значајну оружану снагу, да је Станица милиције Вишеград имала свега пет активних милиционера, док су остатак чинили резервни припадници састава милиције, што је представљало потешкоћу у раду станице милиције, да су на управно-правним пословима ангажовани

искључиво радници који су и раније радили на тим пословима, да је резервни састав Станице милиције у почетку имао 150 припадника, а да је у складу са инструктивним актима смањен на 40, уз поштовање критеријума који су дати као одабир кадрова за рад у милицији, да су и даље биле присутне значајне слабости и потешкоће у извршавању послова из надлежности милиције, да се такве слабости могу променити изменом кадрова, односно њиховим премештањем на рад у друге станице јавне безбедности, да су били у питању недисциплинованост и нестручност, склоност ка присвајању материјалне користи, пљачки приватне и друштвене имовине и провала у станове, да је највећи проблем на том подручју представљало присуство формација добровољаца који су се често убаивали на то подручје из Републике Србије, са којим су и органи унутрашњих послова Србије имали проблеме и потешкоће, да је њихов основни мотив била пљачка и друга лична корист, да су одбијали да се ставе под било какву команду и остваре сарадњу са милицијом и другим органима власти, да је у таквим условима рад милиције био често потпуно парализован, да је раширеност пљачки, нарочито станова и кућа, стварао код становништва негативно расположење, да је дошло да заједничке активности Станице милиције и Војне полиције на претресу кућа, станова и других објеката у циљу проналажења и одузимања отуђених ствари, да је у таквим условима било неопходно почети процес насељавања подручја Вишеграда са избеглицама, односно са становништвом са других подручја, јер су постојли услови за оживљавање рада привреде и других делатности.

Из решења Војне поште 2739 Ужице Пов. број 32-133-1 од 23.06.1994. године, које је потписано од команданта генерала мајора Светозара Маријановића, утврђено је да се признаје Николи Марковићу, поручнику, рођеном 19.12.1959. године, право на стаж осигурања у двоструком трајању у периоду од 19.09.1991. године до 13.03.1992. године и у периоду од 15.03.1992. године до 01.07.1992. године јер је био ангажован у наведеном времену у оружаним акцијама у саставу јединице ВП 4571 Ужице на херцеговачком и вишеградском подручју у укупном трајању од 9 (девет) месеци и 10 (десет) дана.

Из Списка учешћа у рату свих војних обвезника који су за време рата имали ратни распоред у Служби јавне безбедности Вишеград у периоду од 04.08.1991. године до 30.06.1996. године утврђено је да је Слађан Тасић уписан под редним бројем 143, да је у периоду од 04.04.1992. године до 17.05.1992. године био војни обвезник и да је имао ратни распоред у Служби јавне безбедности Вишеград.

Из извода из Матичне књиге умрлих Општине Вишеград утврђено је да је под редним бројем 26/55 за 2009. годину извршен упис чињенице смрти [REDACTED] дана 20.06.1997. године, а да место смрти није наведено.

Из извода из Матичне књиге умрлих Општине Вишеград утврђено је да је под редним бројем 13 за 2004. годину извршен упис чињенице смрти [REDACTED] дана 01.07.1997. године, а да место смрти није наведено.

Из Података Међународног комитета Црвеног крста од 30.06.1998. године утврђено је да је дана 16.06.1992. године у општини Вишеград, у месту Добрун пријављен нестанак [REDACTED], од оца Дулба, рођеног 21.03.1938. године у Добруну, општина Вишеград заведен под бојем ВАЗ 108569 и дана 15.06.1992. године нестанак [REDACTED]

██████████ од оца ██████████ рођеног 01.01.1948. године у Фочи, заведен под бројем ВАЗ 109448.

Из Решења Основног суда у Вишеграду R 92/03 од 04.03.2004. године утврђено је да је ██████████ са последњим пребивалиштем у Добруну, општина Вишеград, рођен 10.03.1938. године у Добруну, општина Вишеград, од ██████████, рођене ██████████, проглашен за умрлог, а да се као дан његове смрти утврђује 01.07.1997. године.

Из Решења Основног суда у Вишеграду број 910V003937 од 22.04.2009. године утврђено је да је ██████████ са последњим пребивалиштем у Добруну, општина Вишеград, рођен 01.05.1939. године у Златнику, општина Вишеград, од оца ██████████ и мајке Умке рођене Абаз, проглашен за умрлог, а да се као датум смрти утврђује 20.06.1997. године.

Из Податка Истраживачко-документационог центра Сарајево о погинулим и несталим лицима са подручја општине Вишеград од 09.12.2009. године утврђено је да се на општини Вишеград воде: ██████████ као убијено лице, ██████████ као нестало лице, ██████████ као нестало лице, ██████████ као нестало лице и ██████████ као нестало лице.

Из Обавештења Института за нестале особе Босне и Херцеговине број 03/1-40-2-2459/13 од 11.10.2013. године утврђено је да особе ██████████, ██████████, ██████████, које су нестале дана 16.06.1992. године у Добруну нису пронађене и да се даље налазе на листи особа које се траже.

Из Извода из Матичне књиге умрлих Кантона Горажде, Општине Горажде утврђено је да је под редним бројем 42 за 2016. годину извршен упис чињенице смрти ██████████ дана 04.02.2016. године.

Из Податка Министарства рада и борачко-инвалидске заштите, Ресора борачко-инвалидске заштите и заштите ЦЖР, Одељења за војну евиденцију учесника одбрамбено отаџбинског рата број 16-03/3.2-1-835-112-2/16 од 30.03.2016. године утврђено је да Слађан Тасић није био евидентиран у Воб-8, ВП 7158 Вишеград.

Из Извода из Матичне књиге умрлих Кантона Сарајево, Новог Града Сарајево утврђено је да је под редним бројем 930 за 2016. годину извршен упис чињенице смрти сведока под псеудонимом ██████████ дана 22.10.2016. године.

Из Налаза и мишљења лекара специјалисте др ██████████ од 03.04.2017. године утврђено је ██████████ болује од Алцхајмерове болести, да јој је психичко стање лошије и поред редовне терапије, да је неспособна за самосталан живот, те да јој је потребна помоћ друге особе и стални надзор, да је свесна, комуникативна, али неоријентисана.

Из Налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатра Омера Ћемаловића од 30.04.2017. године утврђено је ██████████ није ментално/психички способна да учествује у судском поступку, нити да самостално приступи пред суд јер је у терминалној фази разградње психичких функција које су узроковане Алцхајмеровом

билешћу тј. деменцијом, која болест је трајног и прогресивног карактера, да не препознаје особе из свог окружења, нити је оријентисана у врмену и простору, да није способна да се сети догађаја, нити постоји могућност за побољшање стања сведока у будућности.

Из Акта Министарства одбране Републике Србије, Сектора за цивилну одбрану и припрему одбране, Управе за обавезе одбране број 2730-4 од 16.07.2018. године утврђено је да је Слађан Тасић [REDACTED]

Из извода из Матичне књиге умрлих Кантона Сарајево, Нови Град Сарајево утврђено је да је под редним бројем 664 за 2020. годину извршен упис чињенице смрти сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ дана 20.06.2020. године.

Из извода из Матичне књиге умрлих Кантона Сарајево, која се води за општину Нови Град Сарајево утврђено је да је под редним бројем 1325 за 2021. годину извршен упис чињенице смрти [REDACTED] дана 15.09.2021. године.

Из Уверења Министарства одбране, Регионалног центра Ваљево, Центра МО за локалну самоуправу Ужице УП-1 479-2 од 23.05.2022. године утврђено је да је Слађан, Тасић [REDACTED]

Из Уверења Министарства унутрашњих послова, ПУ у Ужицу, Одсека за управне послове 03.39.6 број 205-504/22 од 01.06.2022. године утврђено је да је Слађан Тасић, [REDACTED]

Из Службене белешке Тужилаштва Босне и Херцеговине од 19.09.2022. године утврђено је да је [REDACTED] на захтев тужиоца изјавио да је нестанак свог оца [REDACTED]

пријавио Институту за нестале особе Босне и Херцеговине, да није извршено проглашење [REDACTED] за умрлог, да чињеница смрти није уписана у матичну књигу умрлих и да се за њим и даље трага.

Из Извода из матичне књиге умрлих Кантона Сарајево, Нови Град Сарајево, утврђено је да је под редним бројем 1376 за 2022. годину, извршен упис чињенице смрти сведока под псеудонимом [REDACTED] дана 12.11.2022. године.

Из Пресуде Суда Босне и Херцеговине С 1 К 024006 17 КРИ од 06.09.2018. године, која је постала правноснажна дана 01.11.2019. године и Пресуде Суда Босне и Херцеговине С1 К 024006 18 Крж од 01.11.2019. године, утврђено је да су Момир Тасић и Петар Тасић, као припадници Војске Републике Српске ВП 7158 Вишеград, оглашени кривима због кривичног дела злочин против човечности из члана 172 став 1 тачка х у вези са тачком и, у вези члана 29 и члана 180 став 1 КЗ БиХ, између осталог, и због тога што су у периоду од половине маја до краја августа месеца 1992. године у оквиру широког и систематичног напада Војске Српске Републике Босне и Херцеговине и полиције Станице Јавне безбедности Вишеград, потпомогнуте паравојним формацијама које су долазиле из Републике Србије, усмереног против бошњачког цивилног становништва, заједно са још неколико припадника Војске Републике Српске учествовали у прогону бошњачког цивилног становништва на подручју општине Вишеград, на националној и верској основи и то присилним нестанком особа, тако што су 16.06.1992. године око 19 часова униформисани и наоружани заједно са Б.К., према коме је поступак обустављен због смрти, учествовали у незаконитом лишењу слободе цивила [REDACTED], тако што су дошли путничким возилима „Лада караван“ црвене боје и „Застава 750“ плаве боје у насеље Добрун, општина Вишеград, на левој обали реке Рзав, пред кућу [REDACTED], који се крио у шупи, па му је [REDACTED] наредио да изађе из шупе, да пође са њима и да позове остале мушкарце из села, а када је оштећени [REDACTED] изашао из шупе, ударио га је кундаком пушке у пределу главе, од ког ударца је пао на земљу и облила га је крв по лицу, па када је устао и рекао да не зна где су људи из села и да ништа није крив, наредио му да иде испред њих, па га довели до куће оштећених [REDACTED], где су им наредили да пођу са њима, што су они у страху учинили, након чега су их одвезли преко моста на десну обалу реке Рзав у насеље Колоне, где су им се придружили униформисани и наоружани С.Т. и још једно њима познато лице, где су заједно незаконито лишили слободе цивиле [REDACTED], тако што им је С.Т. наредио да пођу са њима, под изговором да их воде у МУП Вишеград ради давања изјаве, што су оштећени [REDACTED] у страху и учинили, за које време су [REDACTED] и још једно њима познато лице стајали код возила, којом приликом је Петар Тасић рукама угурао [REDACTED] на задње седиште возила „Лада караван“, сео у гепек возила и са обе руке држао аутоматску пушку у висни рамена и пазио да [REDACTED] не искоче из возила, након чега су их возилима „Застава 750“ којим је управљало њима познато лице и „Лада караван“ одвезли у правцу Горњег Добруна, од када се оштећенима [REDACTED] губи сваки траг, па се и данас воде као нестале особе и осуђени на казне затвора, и то Момир Тасић на казну затвора у трајању од 14 (четрнаест) година, [REDACTED] на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, а [REDACTED] је ослобођен од оптужбе.

Из исказа сведока под псеудонимом ██████ утврђено је да је живела у насељу Добрун на територији општине Вишеград, у делу званом Колоне, да јој је у јуну месецу 1992. године за време рата лице у полицијској униформи са кратком пушком преко рамена дошло на врата стана у коме је живела са породицом, покуцало на иста јер није имала звоно, упутио јој речи „Добар дан, је ли ██████ код куће?“ и рекао јој да га зове да изађе, да је позвала мужа да изађе, да се њен муж пошто је изашао из куће том лицу обраћао именом „Слађо“, да је тражио да му преда оружје, а он му је одговорио да је већ предао своју ловачку пушку припадницима Ужичког корпуса о чему је поседовао потврду коју му је предао, да је чула када је њеном мужу рекао да се спреми и понесе сва документа, да иде у Вишеград у МУП на испитивање, што је он учинио и отишао, да је видела да је напољу стајао аутомобил „фића“, да је поред „фиће“ стајао стражар, да је гепек био отворен и да је у једном возилу позади седео ██████, да је њен муж сео у возило у коме се налазио ██████, да се тада то лице које је дошло по њеног мужа окренуло према њој и рекао јој да не иде никуда, да може да се креће само 100 метара око зграде, она му је рекла да има краву у даљини и да мора ићи до ње, да јој је он затим одобрио да иде да обави све што има око краве, али јој је забранио да се са било ким састаје или прича, да га је питала када ће њеног супруга вратити кући, а он јој је рекао „можда вечерас, а можда и никад“. Из исказа овог сведока је такође утврђено да јој није познато да ли су њеног супруга и ██████ колима одвезли за Вишеград, да је видела да су прешли мост и да су отишли са друге стране реке Рзав, да су истог дана неколико сати пре тог догађаја на њена врата долазили ██████ из Бугуљица са још једним наоружаним војником, да ██████ питао да ли је Медо код куће и тражио да изађе, да је Медо изашао и Буда га је бацио пред врата, почео да га туче ногама на којима је имао војничке чизме, да је то премлаћивање трајало око десет минута, да је њихов син почео да плаче јер је пред вратима видео да му туку оца, да је за то време док је Буда тукао њеног мужа други војник ушао у кућу и претресао је, да су након што је Буда претукао њеног мужа, отишли, а њен муж је остао да лежи пред улазним вратима, да му је текла крв из посекотине на врату, да га је увукла у кућу и пружила му помоћ, да је видела да је на леђима у пределу ребара имао црвенило, да је познавала од раније ██████, који је живео у Тасићима, да је поред њене зграде пролазио када је ишао на посао, да је код ње по повратку са посла понекад пио кафу, да она Слађана Тасића као лице које јој је одвело мужа, пре тог догађаја није никада видела, да му није знала име када је дошао на врата, али да је чула када му се тада њен муж обратио речима: „Здраво Слађо“, да јој је деловало да га је њен муж познавао, да је након што јој је муж одведен из стана, код ње дошла комшиница ██████, заједно са ћерком и сином и рекла јој „Одведоше их и никада се вратити неће“, да јој нико никада није рекао где је одведен њен супруг и да није познавала лице које се зове ██████.

Из исказа сведока под псеудонимом ██████ утврђено је да нема сазнања о поступању окривљеног Слађана Тасића у догађајима који су предмет оптужбе, да има само посредна сазнања да су одведени ██████, о чему су јој причале сведоци под псеудонимима „█████“ без детаља који се односе на поступање конкретних лица која су учествовала у њиховом одвођењу.

Из исказа сведока ██████ утврђено је да је њен супруг радио са ██████ у „Терпентину“, где су добили отказ, да је њен супруг током јуна месеца 1992. године боравио у шуми, а да је она била у кући са малолетном децом, да је

половином јуна месеца 1992. године зачула галаму и кроз прозор видела [REDACTED] како галаме и говоре: „предај се [REDACTED], предај оружје и излази, предај се“, да је кроз прозор гледала како туку [REDACTED] ногама и рукама, да су га оборили на земљу, терали га да устане, али он није могао, да је истог дана видела да су [REDACTED] убацили у ауто марке „Застава“, да је видела како воде [REDACTED] из његовог стана и убацују га у исти ауто, а да сведоци под псеудонимима „[REDACTED]“ иду за њим и плачу, да је такође видела кроз прозор да су Будимир и Никола Ковачевић сели у ауто, да [REDACTED] седе позади, а да су на возило споља одозго сели [REDACTED] и Слађан Тасић, да их је обојицу познавала јер су комшије из села Тасићи које је у близини, да су сва четворица том приликом била наоружана и у војним униформама, да док је [REDACTED] тучен није видела никог другог, осим [REDACTED], да је познавала [REDACTED] за које је чула да су их одвели Срби.

Из исказа сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ утврђено је да је на почетку рата живела у насељу Колоне у Добруну, да је 16.06.1992. године око 4 сата слушала вести са укућанима, када су чули галаму, да је изашла на терасу и видела [REDACTED] у униформи, наоружаног пиштољем како прилази са још пар људи, да се уплашила и вратила се у кућу, да [REDACTED] познавала из виђења јер је долазио у продавницу, да јој је затим мајка рекла да је извео из куће њеног комшију [REDACTED] и тукао га, да су истог дана око 19 часова дошла два возила испред њиховог стана плави „фића“ и црвена „Лада караван“, да су она и њена мајка изашле на терасу, да је видела да су дошли [REDACTED], његов син Слађан Тасић, [REDACTED] звани [REDACTED] Тасић, који су били у униформама и наоружани аутоматским пушкама, да су дозивали њеног оца именом, да је познавала [REDACTED] јер је пролазио испред њихове зграде када је ишао на посао, да је познавала и његовог сина Слађана, да су живели у Тасићима, да је Слађана познавала јер га је виђала с времена на време када је долазио својој кући, а она одлазила у Тасиће код своје другарице [REDACTED], да је Слађан Тасић питао њену мајку где је њен отац, кога је ословио именом, да је мајка одговорила да је у кући, а он је рекао да га позове, да се Слађан није пео у стан, да су за то време [REDACTED] и остала лица стајали са пушкама и чекали да њен отац сиђе, да је мајка ушла у кућу позвала оца који је изашао, да му је Слађан упутио речи „Где си Јука, где си гранитовац“, да је њен отац био у сивим панталонама, кошуљи и коцкастом пулову, да је све то лично посматрала са терасе, да је Слађан Тасић сачекао њеног оца да изађе и одвео га према ауту, да је отац сео позади у возило, да је видела када је [REDACTED] ишао од свог стана према ауту храмљући, да је на себи имао јакну боје цигле, да је имао велику отеклину у пределу ока, да је видела да неко доводи Меду, али да не зна ко, да су [REDACTED] и Слађан Тасић били присутни поред аута када су њеног оца одводили и када је [REDACTED] долазио, да се Слађан није удаљавао од возила, да је видела да у том возилу већ седе на задњем седишту [REDACTED], да није видела како су њих двојица били одевени тада, да не зна ко је возио „Ладу“ када су се одатле одвезли, да је [REDACTED] возио плавог „фићу“, да је Слађан Тасић сео на хаубу „фиће“, да је [REDACTED] такође сео у једно од возила. Из исказа овог сведока је такође утврђено да је конкретном приликом видљивост била добра, да је тада имала добар вид, да није носила наочаре, да јој је мајка рекла да су их одвезли према Вишеграду, а да јој је [REDACTED] који је из шуме двогледом пратио тај догађај накнадно рекао да су отишли у правцу Титовог Ужица према Вардишту и да од тада нема никакве информације о свом оцу и осталим комшијама.

Из исказа сведока под псеудонимом [REDACTED] утврђено је да је до почетка рата у Босни живела у Добруну, да је на том подручју рат почео маја месеца 1992. године, да су почеле да се постављају барикаде, да су у месту били припадници различитих војски, да је било пуцњаве, да су избегавали да излазе из кућа јер су се осећали угрожено, да је у Добруну боравила до 16.06.1992. године када су јој одвели мужа, тако што су предвече пред њихов стан дошла два возила, црвена “Лада” и плави “фића”, да је њен муж тада седео у кући, а она и ћерка су изашле на терасу, да је видела да пред њиховим вратима стоје [REDACTED] и Слађан Тасић, [REDACTED], кога су звали „командире“, да је [REDACTED] познавала од пре рата, да је у Добруну рођена, одрасла и завршила школу, да је њен муж код [REDACTED] ишао и често косио, да су она и њен муж посећивали [REDACTED] који је имао ћерку Бранкицу и која се дружила са њиховом ћерком, да је 16.06.1992. године [REDACTED] син Слађан Тасић дошао по њеног мужа, да су сви били униформисани и наоружани, да су имали пушке и пиштоље, да су имали на себи зелене ратничке шарене војничке униформе, да су када је она изашла на терасу [REDACTED] вичући питали где јој је муж, а када им је рекла да је у кући, рекли су јој да га позове да изађе, да је она ушла у кућу и пренела свом мужу да га траже, да је муж изашао на терасу, а [REDACTED] заједно су му насмејано рекли „Где си [REDACTED] где си гранитовац“, да је њен муж на себи имао црне панталоне и коцкасту кошуљу, да су му рекли да пође са њима код [REDACTED] да га нешто испитају и да ће се вратити са пола сата и да му нису показали никакав налог за хапшење. Из исказа овог сведока је даље утврђено да је љубила [REDACTED] руке и молила га да јој врати мужа, да јој је он рекао да се не секира, да ће јој се муж вратити жив и здрав, да су њихова деца плакала, да је муж обуо ципеле, ставио у новчаник слике деце за успомену и рекао, ко зна да ли ћемо се видети, да је видела када је [REDACTED] пребијен и крвав са расеченом усном ушао у плави аутомобил „фића“ заједно са [REDACTED] на задње седиште, да је пола сата пре одвођења њеног мужа [REDACTED] дошао аутом са још двојицом-тројицом и претукао [REDACTED] да је гледала са своје терасе како га туче, да је чула да су они пре доласка у Колоне прво отишли у [REDACTED] и покупили [REDACTED] који су седели позади у возилу “Лада”, да она није видела како су били одевени, да зна само да су били у нормалној цивилној одећи, да је када је њен муж ишао ка колима [REDACTED] стајао са упереним калашњиковом, да је [REDACTED] угуравао да уђе у кола, да је затим Перо Тасић сео на браник са задње стране возила и да су отишли у правцу Вардишта, да су се сва наоружана лица која су одвезла [REDACTED] одвезла возилима заједно са њима, када су их одвели, да су жене и деца вршталли и плакали и да до данас нема никакву информацију где су и да ли су живи.

Из исказа сведока [REDACTED] утврђено је да је избегао из Босне и Херцеговине почетком маја 1992. године у Македонију, а из Македоније у Турску, да му је сестра која је остала у Добруну и била очевидац одвођења њеног супруга [REDACTED], да му је [REDACTED] звани Шушко причао да су [REDACTED] убили код првог viseћег моста према Вардишту и тела бацили у реку Рзав, да је Миломир Тасић погинуо након рата и да се причало да су га убили Срби како не би причао о злочинима које су починили по Вишеграду, да је [REDACTED] седео у гепеку са аутоматом и да их је све побио [REDACTED], да је у [REDACTED] пуцао пет пута иза леђа, да га је на крају гурнуо низ стене, да му је [REDACTED] том приликом рекао да су након тог инцидента дошли у кафану која је била пуна паравојних јединица, да је ту био и

█ који је питао █, што је убио и █ који им је био најбољи комшија, да је █ тада Славку опсовао матер, претио му аутоматом и рекао „Немој и теби овде сада све да израфалим“, да му је █ испричао како су Шушка, да не би сведочио у Хагу, да му је његова сестра сведок под псеудонимом █ препричала цео догађај који се односио на одвођење █.

Из исказа сведока под псеудонимом █ датог на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ дана 26.10.2017. године утврђено је да је до почетка рата живела у Добруну, да је потом побегла у Међеђу, да је боравила и у Горажду, да је познавала своје комшије који су живели у засеоку █ и два брата од којих је један погинуо, █ да су █ дошли једном приликом до њене капије у војничким униформама нароужани, да је █ испитивао где су зелене беретке, колико их има, колико има земуница, да му је одговорила да не зна, а он је питао како је онда знала да им кува и носи храну, да му је рекла да није то радила, да је више пута понављао та питања и када му је рекла да не зна на крају је рекао „Добро, ништа не знаш, знаћеш. Сад █ гони их“, да је █ отерао до кола њу и њену сестру, да га је док су стајали уз кола питала може ли у вц два пута, да јој то није одобрио, да је тада рекла сестри да ће да бежи и питала је хоће ли и она, а сестра је рекла да не сме, да је █ питао да ли хоће да је коље испод врата или иза врата, да је чула да је неко викнуо „Немој пуцати, хватајте живе“, да је тада видела двојицу људи како трче преко ливаде, супротно од њих, да су то биле њене █, да је када се █ окренуо да види шта се дешава успела да улети у поток и завуче се у неко жбуње. Из исказа овог сведока је даље утврђено да није видела шта се даље дешавало са █, да је предвече видела двоје кола једна плава једна бела, која су отишла у насеље Колоне и вратила се одатле, да је чула да су испуцали рафал и отишли према Вишеграду, да није видела ко је био у тим колима, да је када је пала ноћ изашла из жбуња, да је пронашла своју сестру и да су заједно ноћу изашле у село до њихове куће, да су код њих кући затекли сестру █ како плаче, која јој је рекла да је █ одвео █, да је са њом била и █ да су обе причале да су биле у шупи, да је Момир тада одвео Мухарема, али да лично није видела одвођење ни █ да је чула и да су и они одведени, али не зна када, да је видела █ када су отерали отерали све њих жене од кућа до пута, да се она сакрила у поток, да јој је неко пришао иза леђа и викнуо „Где ћеш кријеш се“ да се окренула и видела Слађана Тасића, █ који јој је рекао да изађе, да том приликом није видела █.

Из исказа сведока █ утврђено је да је пре рата у Босни и Херцеговини живео у месту Добрун, да је маја месеца 1992. године због заопштравања ситуације отишао да живи у Вишеград, да су његови родитељи остали у Добруну, да је крајем јуна или јула месеца 1992. године био у селу Црни врх када је дошла група од десетак младића из Добруна, чијих се имена не сећа, који су му рекли да му је отац Едхем Исић заробљен и одведен аутом у правцу Горњег Добруна, у правцу Ужица од стране Срба из околних села, чија имена му нису рекли, да се помињало име █, као учесника групе која је одвела његовог оца, али да не зна ко му је то рекао, да не може да се сети да ли су му ти момци које поменуо рекли која је марка аута којим је одвежен његов отац, да не зна да ли су лица која су одвела његовог оца била наоружана, нити

како су била обучена, да Слађана Тасића није познавао, да је током 2000. године пријавио Институту за нестале особе нестанак оца, али да још увек није добио никакво решење којим је његов отац проглашен за нестало, односно умрло лице, да након рата ништа није од осталих људи сазнао о свом оцу, да се распитивао, али да одговоре није добио.

Из исказа сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ утврђено је да је почетком рата 1992. године отишла са мајком из Добруна, у коме је до тада живела, јер је почело да се пуца ка насељу у коме је живела и у коме је било са леве стране муслиманско становништво, а са десне стране мешовито становништво, да је њен отац остао у Добруну, да је оца последњи пут видела половином маја месеца 1992. године, да у том периоду није знала шта се са њим десило, да је свог комшију [REDACTED] видела током јула 1992. године када су мајка и она кренуле до места [REDACTED] према Међеђи и питала га да ли зна шта је са њеним оцем, који јој је рекао да јој је отац одведен са још петорицом људи, с тим што јој није рекао ко га је одвео, нити јој је прецизно рекао када јој је отац одведен, већ само да је одведен пре неколико дана, да јој [REDACTED] није рекао да су њеног оца одвели [REDACTED] и Слађан Тасић и да јој није рекао да је било ко био у полицијској униформи. Из исказа овог сведока је такође утврђено да јој је сведок под псеудонимом [REDACTED]“ рекла да су дошла два лица по њеног мужа, да се не сећа да ли јој је рекла да је био још неко, осим [REDACTED] Т [REDACTED], да јој је сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ 2002. године рекла да су њеног оца одвели [REDACTED], да су дошли у „фићи“ испред зграде где су тражили њеног мужа, за које време је седео у возилу „фића“, а [REDACTED] га чувао са упереним аутоматом у њега, да јој је [REDACTED] који је живео у близини њене куће, а који је умро седам година пре давања њеног исказа пред Судом Босне и Херцеговине током 2004. године рекао да је видео да пролази возило „фића“ кроз насеље, у коме су били [REDACTED] и возили се према насељу [REDACTED] да је он тада искочио кроз прозор, легао у пшеницу и гледао шта се дешава, да су Тасићи звали њеног оца по имену, да је њен отац хтео да изађе кроз прозор, да је [REDACTED] узео пушку да пуца, а да је [REDACTED] рекао „Немој, он нам жив треба“, да јој је [REDACTED] рекао да су њеног оца ставили у то возило и отишли према кући [REDACTED], да су се вратили са њим и дошли пред кућу [REDACTED], да није могао да види све шта су ту радили, да је [REDACTED] то причао њој и њеној мајци, која је преминула 2011. године. Из исказа сведока под псеудонимом [REDACTED] је даље утврђено да је 2005. године на аутобуској станици у Добруну срела [REDACTED], кога је познавала од раније, да је он тада питао чија је, а када му је одговорила, питао је да ли зна где јој је отац, она му је рекла да зна да је одведен, али не зна где, а он је њој рекао да су њен отац и петорица људи [REDACTED] одведени у Горњи Добрун код тунела поред ловачке куће где су убијени, да су их одвели [REDACTED], да су их побили и побацали, а да су [REDACTED] гурнули, иако им је он требао жив и није требало да буде убијен, да до данас не зна судбину свога оца, да [REDACTED] није жив, да се прича да је наводно пао са стене, а да се прича и да су га убили зато што је почео да одаје тајне где су Муслимани сахрањивани.

Из исказа сведока [REDACTED] утврђено је да је побегао у шуму када се повукао Ужички корпус из Добруна, одакле је у сумрак са удаљености од 150-200 метара видео да су се на путу појавила три војника наоружана у маскирним униформама из правца главног пута Вишеград – Ужице, међу којима је препознао [REDACTED] су отишли до куће [REDACTED] из које је изашао [REDACTED]

██████████ у цивилном оделу, да је видео да је Момир Тасић кундаком пушке ударио у горњи део тела Мухарема и оборио га, да није тачно видео да ли га је ударио у главу или у прса, да је чуо запомагања и Мухаремове јауке, да их је преклињао и говорио им да не зна ништа и да никоме ништа није крив, да је следећег јутра од жена које су биле у кућама када су ти војници дошли чуо да су ██████████

██████████ рекла да је била у селу када су одвели ██████████, а да је за одвођење осталих мушкараца чуо од ██████████, које су умрле после рата. Из исказа сведока Дервишевића је даље утврђено да је том приликом препознао ██████████ по гласу, да лица војника које је том приликом видео није могао да препозна, да је на моменте видео четворицу људи у маскирним униформама, да их је укупно било седам, да је са позиције са које је посматрао видео доле више људи у цивилу и више војника у маскирним униформама, да је од цивила препознао једино ██████████, да је чуо касније да су са њим одведени ██████████, али да се не сећа од кога је чуо, да је познавао ██████████, које том приликом преко двогледа није видео, да није чуо ко је одвео ██████████ и да је од та три лица која су одвела ██████████ препознао једино ██████████ Т██████████.

Из исказа сведока Радета Тасића утврђено је да је од 04.04. до 16.05.1992. године био ангажован у полицији у Вишеграду на пункту у Добруну, на раскрсници за Прибој и Ужице на претресу возила, да их је било по тројица или четворица у смени, да је у време док је био ангажовани у полицији Вишеграда на том пункту био и Слађан Тасић, кога је познавао од основне школе јер су из истог села, да у јуну месецу 1992. године није био у Добруну и да нема сазнања да ли су нека лица из Добруна нестала током јуна месеца 1992. године.

Из исказа сведока ██████████ утврђено је да Слађана Тасића познаје од малена јер су из истог села, да је са њим у добрим односима, да се посећују, да је 04.04.1992. године добио писани позив да се јави у састав резервне милиције на гранични прелаз у Добруну на пункт, да га је распоредио лично начелник ██████████ из СУП-а Вишеград, да је 04.04.1992. године добио оружје и униформу, да је дежурало по три лица у смени на пункту, да је било укупно 15-16 лица, између осталих, ██████████, да им се Слађан Тасић придружио првог дана, да су распоред добијали усмено од командира ██████████ да је до 16.-17.05.1992. године заједно са Слађаном Тасићем био распоређен на пункту на прелазу Добрун, да се Слађан 16. или 17.05.1992. године раздужио, да није чуо после рата да су лица која су наведена у оптужном акту нестала, да су му отац и мајка остали у селу Тасићи у јуну 1992. године, али да ни од њеих нема сазнања о несталим мештанима Добруна, да је током јуна месеца 1992. године био са вишеградском бригадом и да није био у Добруну у том периоду, да је укупно на ратишту био 45 месеци и 17 дана у Вишеграду, Горажду и Тузли, да је можда у том периоду од маја месеца па надаље виђао Слађана Тасића на ратишту, али да не може да тврди да ли је Слађан Тасић тада био у униформи, да га је први пут видео после рата у Ужицу 2000. године, да му је познато да је Слађан отишао из Добруна након што се раздужио.

Из исказа сведока ██████████ утврђено је да је 1992. године био на дужности начелника безбедности Ужичког корпуса, да је са корпусом био на територији Вишеграда до 19.05.1992. године када су се вратили по наређењу Врховне

команде на територију Републике Србије, да је део батаљона у коме се налазио и Слађан Тасић мобилисан од 19.05.1992. године до краја јула 1992. године, да су се вежбе одвијале на територији Ужица у околним селима, да су сви изазлици на терен, да је Слађана Тасића упознао 1991. године током војне вежбе у западној Херцеговини, да је остао са њим присан након тога, да се не сећа других припадника батаљона током 1991. године, да је током јуна месеца 1992. године виђао Слађана Тасића сваки други-трећи дан, да је он лично боравио у команди корпуса у центру Ужица, где му је било радно место, да је био ван локације батаљона и осталих јединица, а да се тај део војне полиције налазио у касарну.

Из исказа сведока [REDACTED] а утврђено је да је у јуну 1992. године био командант батаљона Војне полиције Ужичког корпуса, да се у саставу војних обвезника који су били ангажовани у позадинском воду налазио Слађан Тасић, да је проглашењем Савезне Републике Југославије и стварањем Војске Југославије донета одлука да се припадници војске Југославије не могу наћи ван граница новостворене државе, да се Ужички корпус вратио у Ужице 19.05.1992. године, да је лично познавао Слађана Тасића, који је од јуна 1992. године радио у интендантском магацину на утовару и истовару, да је он током јуна 1992. године био смештен у касарни Крчагово у Ужицу, Војна пошта 4571 Ужице, где је углавном проводио и ноћи, али да није сваке ноћи био присутан, већ је боравио у својој кући у Ужицу, да је команда корпуса одобравала напуштање касарне, да је прошао кроз Добрун током маја 1992. године, да Слађана Тасића тада није срео у Добруну.

Правном оценом овако утврђеног чињеничног стања, суд је нашао да се у радњама окривљеног Слађана Тасића стичу сва обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва у саизвршилашту из члана 142 став 1 у вези члана 22 КЗ СРЈ јер је за време оружаног сукоба немеђународног карактера који се водио у Босни и Херцеговини између оружаних формација српског и бошњачког народа, кршећи правила међународног права и то IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године, а посебно члана 3 наведене Конвенције, на територији општине Вишеград вршио друга противзаконита затварања цивила по основу дискриминације засноване на етничкој припадности, тако што је дана 16.06.1992. године у поподневним сатима, униформисан и наоружан заједно са још неколико припадника војске и полиције Републике Српске учествовао у незаконитом лишавању слободе цивила Бошњака, [REDACTED], тако што су дошли путничким возилима „Лада караван“ црвене боје и „Застава 750 – фића“ плаве боје у насеље Добрун, на десну обалу реке Рзав, у насеље Колоне, општина Вишеград, где су лишили слободе цивиле [REDACTED], тако што им је Слађан Тасић наредио да пођу са њима, док су [REDACTED], према којима је кривични поступак правноснажно окончан пресудом Суда Босне и Херцеговине С 1 К 024006 17 КРИ од 06.09.2018. године, која је постала правноснажна дана 01.11.2019. године, стајали код поменутих возила, што су [REDACTED] у страху и учинили, након чега су их убацили у поменута возила и одвезли, од када се [REDACTED] губи сваки траг.

Чланом 16 Устава Републике Србије ("Службени гласник РС" бр. 98/2006) прописано је да спољна политика Републике Србије почива на општепризнатим принципима и правилима међународног права, да су општеприхваћена правила међународног права и

потврђени међународни уговори саставни део правног поретка Републике Србије и да се непосредно примењују.

Суд је полазећи како од правила међународног права, по којима оружани сукоб постоји када се прибегава оружаном сили или постоји оружаном насиље у дужем трајању између органа власти и организованих наоружаних група или између таквих група у оквиру исте државе, као и од чињенице да је немеђународни оружани сукоб уређен домаћим и међународним правом које се односи на људска права, а посебно чланом 3 заједничким за све Женевске конвенције из 1949. године, тако и од опште познатих чињеница да је дана 09.04.1992. године Председништво Републике Босне и Херцеговине донело одлуку о проглашењу непосредне ратне опасности, да је Армија Босне и Херцеговине основана 12.04.1992. године од јединица Територијалне одбране Босне и Херцеговине и организованих добровољаца, чији су припадници били Бошњаци, да је одлукама Председништва Српске Републике Босне и Херцеговине број 03-11/92 од 15.04.1992. године и Министарства народне одбране Српске Републике Босне и Херцеговине број 1/92 од 16.04.1992. године проглашена непосредна ратна опасност и наређена општа јавна мобилизација на целокупној територији Српске Републике Босне и Херцеговине и да је наређено да су сви војни обвезници дужни да се ставе на располагање општинским штабовима Територијалне одбране на подручју Српске Републике Босне и Херцеговине, односно да је Одлуком Скупштине српског народа у Босни Херцеговини број 03-234/92 од 12.05.1992. године формирана Војска Српске Републике Босне и Херцеговине, а да се дотадашње јединице и штабови Територијалне одбране преименују у команде и јединице Војске чију ће организацију и формацију утврдити Председник Републике, утврдио да је оружани сукоб на подручју места Добрун, општина Вишеград, у Босни и Херцеговини у периоду који се наводи у оптужници представљао немеђународни оружани сукоб на територији једне државе, у коме су учествовале оружане формације које су чинили припадници бошњачког народа са једне стране и српског народа са друге стране, који је довео до посебно опасног стања и до посебно тешких последица за живот грађана, што произилази и из исказа сведока који су у том периоду боравили у Добруну, који су испитани у овом поступку и који су детаљно описали суду своја сазнања о свим сегментима, начинима испољавања, облицима и интензитету оружаног сукоба који се дешавао у месту у коме су боравили.

Наиме, радња коју је предузео окривљени у односу на Ју [REDACTED] представља једну од алтернативно прописаних радњи кривичног дела ратни злочин проитв цивилног становништва из члана 142 КЗ СРЈ и то противзаконито затварање по основу дискриминације засноване на етничкој припадности јер им је када су се налазили у својим кућама у којима су боравили заједно са члановима породица наредио да исте напусте и пођу са њима, којом приликом је био наоружан и униформисан, као и његови саизвршиоци, који су стајали поред возила за то време, па када су [REDACTED] поступили по налогу Слађана Тасића, убацили их у возила и заједно са њима се одвезли, при чему окривљени приликом предузимања ове радње није имао никакав на закону заснован налог за лишење слободе оштећених. Чињеница да је истог дана само неколико сати раније [REDACTED] изведен из своје куће и претучен од стране [REDACTED], који је дошао наоружан до његовог стана, наредио да изађе и претукао га, само потврђује да је исти био у страху и да је био приморан да напусти своју кућу по наређењу Слађана Тасића, јер околности у којима се нашао су биле таквог карактера да није ни на који начин могао да им се супротстави, с обзиром да је приликом извршавања налога окривљеног више лица

наоружаних и униформисаних стајало поред возила у које је убачен оштећени, а да је при том Слађан Тасић наредио његовој супрузи да не сме да напушта стан из кога је управо одводио њеног мужа, те јој на њену молбу одобрио да оде само да обави послове које је имала око краве. Све ове чињенице потврђују подређен и беспомоћан положај у коме се нашло цивилно лице [REDACTED], од кога је окривљени приликом доласка тражио да преда оружје и коме је оштећени чак предао потврду издату од стране Ужичког корупуса да им је предао ловачку пушку коју је поседовао. Такође, ни оштећени [REDACTED] није имао на располагању ни једну могућност да се успротиви противзаконитом затварању коме је био изложен јер је неколико сати раније истог дана његова супруга посматрала премлаћивање њиховог комшије [REDACTED], од стране припадника наоружаних формација војске Републике Српске, а када му је Слађан Тасић наредио да пође са њим и његовим саизвршиоцима са којима је дошао испред његове куће са два возила, у страху је морао поступити по том налогу, будући да је више наоружаних и униформисаних лица стајало поред наведених возила, контролишући са упереним оружјем како оштећени извршава наредбу Слађана Тасића, те су га након убацивања у возило одвезли, од када му се губи сваки траг.

Суд није прихватио одбрану окривљеног Слађана Тасића у којој је негирао своје присуство на територији места Добрун дана 16.06.1992. године, налазећи да је неуверљива, срачуната на избегавање кривичне одговорности и оповргнута бројним изведеним доказима којима је суд поклатио веру, а који су се односили на његово присуство на том подручју 16.06.1992. године, али и пре и након тога. Суд је у овом контексту посебно ценио акт Министарства одбране Републике Србије, Сектора за цивилну одбрану и припрему одбране, Управе за обавезе одбране број 2730-4 од 16.07.2018. године у коме је наведено да је Слађан Тасић био на на војној вежби у периоду од 19.05.1992. године до 31.07.1992. године, Списак учешћа у рату свих војних обвезника који су за време рата имали ратни распоред у Служби јавне безбедности Вишеград у коме је наведено да је Слађан Тасић у периоду од 04.04.1992. године до 17.05. исте године био војни обвезник и да је имао ратни распоред у Служби јавне безбедности Вишеград, као и исказе сведока [REDACTED], који су се изјашњавали о учешћу окривљеног на војној вежби, али је нашао да из исказа испитаних сведока [REDACTED], сведока под псеудонимима “ [REDACTED] “ [REDACTED] који су врло детаљно описали своја сазнања о његовом присуству на територији места Добрун конкретном приликом, исказа сведока [REDACTED], као и неубедљиву одбрану окривљеног Тасића, па је утврдио да га учешће на војној вежби није онемогућило да у одређеним интервалима борави на подручју Добруна и фактички предузима радње за које је оглашен кривим, којом приликом је имао на себи униформу и био наоружан и поступао заједнички са лицима која су била припадници Војске и полиције Републике Српске. Суд је утврдио да иако окривљени Слађан Тасић 16.06.1992. године није формално припадао полицији Републике Српске, његово поступање приликом извршења радње која му је стављена на терет, униформисаност и наоружаност недвосмислено потврђују да је конкретном приликом фактички поступао као припадник наоружаних формација на страни српског народа у Босни и Херцеговини заједно са другим прпадницима наоружаних формација српског народа, међу којима је био и његов отац [REDACTED]

Наиме, одредбом члана 3 став 1 тачка 1-а Четврте женевске конвенције прописано је да ће се у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од високих страна уговорница, према лицима која не

учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, рана, лишења слободе или из било којег другог узрока, поступати у свакој прилици човечно, без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, по рођењу или имовном стању или било ком другом сличном мерилу, те да су у том циљу забрањени у свако доба и на сваком месту према горе наведеним лицима, између осталог, и следећи поступци: повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убистава, осакаћења, свирепости и мучења.

Током овог кривичног поступка суд је из изведених доказа, а пре свега, из исказа испитаних сведока утврдио да су жртве кривичног дела били цивили [REDACTED] и [REDACTED] тј. лица која су, у складу са одредбама Четврте женевске конвенције из 1949. године заштићена у оружаном сукобу, јер такав њихов статус произилази из чињенице да нису узели учешће у непријатељствима, да су приликом извршења кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим незаконито лишени слободе из својих кућа у насељу Колоне, у Добруну у којима су боравили заједно са члановима породица, у цивилном оделу, као и да из изведених писаних доказа на главном претресу не произилази да су на било који начин у време које је обухваћено оптужницом узимали учешћа у ратним сукобима, након чега им се губи сваки траг, што произилази из Податка Истраживачко-документационог центра Сарајево о погинулим и несталим лицима са подручја општине Вишеград од 09.12.2009. године, Података Међународног комитета Црвеног крста од 30.06.1998. године и Обавештења Института за нестале особе Босне и Херцеговине број 03/1-40-2-2459/13 од 11.10.2013. године.

Такође, суд је утврдио да је конкретном приликом окривљени Слађан Тасић поступао у саизвршилаштву заједно са још неколико припадника војске и полиције Републике Српске, при чему су двојица његових саизвршилаца, [REDACTED], правноснажно осуђени од стране Суда Босне и Херцеговине, будући да су заједнички предузимали радњу извршења кривичног дела за које је оглашен кривим и да је сваки од њих допринео реализацији заједничког циља који су имали, а то је да у току немеђународног оружаног сукоба врше противзаконито затварање цивилних лица засновано на дискриминацији по основу етничке припадности које се састојало у лишењу слободе без икаквог правног основа, који су били искључиво усмерени на извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва, јер долазак наоружаних и униформисаних лица, у насеље у коме им нико не пружа чак ни вербални отпор, лупање на врата цивилних лица искључиво бошњачке националности и дозивање да изађу, а потом и присилно одвођење са места пребивалишта, уз претњу оружјем, представљају доказ да је међу њима постигнута заједничка одлука да се цивилна лица лише слободе и противзаконито затворе, која је затим и спроведена у дело. Управо континуитет поступака окривљеног Тасића и његових саизвршилаца, које су предузимали од доласка у насеље Колоне до напуштања те територије, константно присуство окривљеног Слађана Тасића и исказана заједничка упорност у синхорнизованом извршењу радњи потврђују да је између њих постојала заједничка одлука да се дође у насеље Колоне и да се цивилна лица [REDACTED] [REDACTED] уз претњу оружјем одведу из својих кућа.

Суд је ценио исказе сведока под псеудонимом [REDACTED] и прихватио их у делу у коме су међусобно сагласни и које је детаљно појаснила на главном претресу пред Вишим

судом у Београду, Одељењем за ратне злочине, на коме је разјаснила све околности о којима се изјашњавала у својим исказима пред Министарством безбједности Босне и Херцеговине, Државном агенцијом за истрагу и заштиту, Центром за истраживање ратних злочина дана 09.02.2007. године и 23.02.2009. године и пред Тужилаштвом Босне и Херцеговине дана 24.07.2013. године, при којим исказима је остала и на главном претресу. Суд је прихватио њен исказ са главног претреса у делу у коме је објаснила на који начин је сазнала како се зове лице које јој је одвело мужа, као и у преосталом делу налазећи да је јасан, логичан, уверљив и поткрепљен осталим изведеним доказима, будући да је детаљно презентовала сва своја сазнања о догађајима који су се односили на одвођење њеног мужа, тј. ко им је присуствовао, шта је видела у окружењу, кога је видела у колима којима је одведен њен муж, а и о догађајима који су му претходили. Такође, исказ сведока под псеудонимом [REDACTED] је у потпуности сагласан са исказом сведока под псеудонимом [REDACTED] која је након што јој је одведен супруг од стране истих лица, дошла са децом у кућу код сведока под псеудонимом [REDACTED] и разговарала о одвођењу њихових мужева тога дана.

Приликом оцене исказа сведока под псеудонимима [REDACTED] сведока [REDACTED], које су дали на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине суд је имао у виду да је кривично гоњење окривљеног Слађана Тасића преузето од Босне о Херцеговине, због истог догађаја због кога је вођен и кривични поступак пред надлежним органима Босне и Херцеговине, па је сходно одредби члана 47 став 3 Закона о међународној правној помоћи нашао да је процесна радња која је предузета према прописима државе молиље Босне и Херцеговине, изједначена са процесном радњом предузетом према прописима Републике Србије, будући да иста није противна основним начелима домаћег правног поретка и међународним стандардима о заштити људских права и основних слобода.

Суд је ценио исказ сведока под псеудонимом [REDACTED] и исти прихватио у делу у коме се на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине, у поступку који се водио против оца окривљеног [REDACTED] поводом истог догађаја, изјашњавала о свим релевантним околностима које се тичу одвођења њеног оца из куће у којој су живели, коме је иначе лично присуствовала, на коме је била подвргнута и основном и унакрсном испитивању у циљу провере свих њених ранијих исказа. Иако сведок под псеудонимом „П-2“ није испитана на главном претресу пред овим судом, суд је извршио упознавање са садржином њеног исказа датог на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине, будући да је њен долазак пред Виши суд у Београду, Одељење за ратне злочине био знатно отежан због болести, о чему је доставила медицинску документацију.

Суд је ценио исказ сведока под псеудонимом “П-4” и прихватио га у делу у коме је био доследан, уверљив и сагласан осталим изведеним доказима, имајући у виду да се на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине, у поступку који се водио против оца окривљеног Момира Тасића, Петра Тасића и Мирка Тасића, изјашњавала о свим релевантним околностима предметног догађаја, на коме је била подвргнута и основном и унакрсном испитивању, да је детаљно описала околности незаконитог лишења слободe њеног супруга док је са породицом боравио у породичном домаћинству, коме је присуствовала, као и све околности поступања према њеном комшији [REDACTED] дана 16.06.1992. године у два наврата, које је лично видела и то како сам

чин одвођења [REDACTED] тако и догађај који је претходио одвођењу, када га је [REDACTED] испред стана у коме је живео претукао.

Суд је ценио исказе сведока под псеудонимом [REDACTED] па је прихватио исказ дат на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине, будући да је њен долазак пред Виши суд у Београду, Одељење за ратне злочине био немогућ услед смрти, да је на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине сведок детаљно објаснила своја непосредна и посредна сазнања о догађају који је предмет оптужбе, наводећи при том од кога је чула околности догађаја којима није лично присуствовала. Суд је ценио њен исказ посебно у делу у коме се изјашњавала о својим посредним сазнањима о одвођењу [REDACTED], јер о одвођењу осталих лица наведених у оптужници није имала сазнања, па је нашао да из истог произилази да су јој сестра [REDACTED] и [REDACTED] рекле да га је одвео [REDACTED], а да није имала сазнања о радњама окривљеног Слађана Тасића у овом делу.

Суд је ценио исказе сведока под псеудонимом [REDACTED] па је прихватио њен исказ са главног претреса пред Судом Босне и Херцеговине у предмету С1 К 024006 17 КРИ дана 31.08.2017. године у коме се изјашњавала о свему што јој је било познато, а што се односи на предмет оптужбе, којом приликом је била подвргнута и основном и унакрсном испитивању и у коме је детаљно описала на који начин је стекла посредна сазнања о нестанку њеног оца, ко јој је и када о томе причао и шта је од тих лица сазнала. Суд је приликом оцене исказа овог сведока имао у виду чињеницу да није навела да су је лица која су јој пренела своја сазнања о нестанку њеног оца [REDACTED], ни [REDACTED], ни [REDACTED], ни сведок под псеудонимом [REDACTED] нису рекли да је у одвођењу њеног оца 16.06.1992. године учествовао окривљени Слађан Тасић. Суд је стога из чињенично правног описа изоставио наводе да је окривљени извршио противзаконито затварање [REDACTED] јер током доказног поступка нису изведени докази који то на поуздан и веродостојан начин потврђују, будући да се сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ изјашњавала о својим посредним сазнањима о одвођењу њеног оца, до којих је дошла по завршетку рата, а која нису била базирана на поступању окривљеног Слађана Тасића.

Суд је ценио исказ сведока [REDACTED] и прихватио његов исказ дат на главном претресу пред Судом Босне и Херцеговине, будући да је његов долазак пред Виши суд у Београду, Одељење за ратне злочине био немогућ услед смрти, у делу у коме се веродостојно изјашњавао о својим личним опажањима јер је детаљно описао све оно што је видео конкретном приликом, али како није имао непосредна и поуздана сазнања о поступању окривљеног Слађана Тасића које се односи на одвођење Мухарема Диздаревића, а о одвођењу осталих лица из оптужнице је имао недовољно прецизна сазнања, суд је његов исказ у том делу оценио као нерелевантан за утврђивање чињеничног стања које се тиче предмета оптужбе.

Суд је ценио исказе сведока [REDACTED] и прихватио их у делу у коме су међусобно сагласни и поткрепљени другим изведеним доказима, будући да се сведок као очевидац догађаја детаљно изјаснила о околностима одвођења [REDACTED] и [REDACTED], као и о учешћу и радњама које је предузимао окривљени Слађан Тасић. Приликом оцене исказа овог сведока суд је утврдио да је њен исказ пред Судом Босне и Херцеговине детаљан, уверљив и сагласан осталим изведеним доказима које је суд прихватио, будући да је њен долазак пред Виши суд у Београду, Одељење за ратне

злочине био немогућ јер се иста није одазивала на бројне позиве који су јој упућени замолним путем, а суд не располаже механизмима кажњавања уредно позваног сведока услед недоласка на територији друге државе, нити постоји могућност принудног довођења сведока са територије друге државе.

Суд је ценио исказ сведока [REDACTED] и исти прихватио налазећи да је јасан, логичан, убедљив и сагласан осталим изведеним доказима, будући да се сведок детаљно изјаснио о свим посредним сазнањима које је имао, а која се тичу одвођења [REDACTED], а која му је пренела и очевидац догађаја његова рођена сестра која је том одвођењу присуствовала.

Суд је ценио исказ сведока [REDACTED] и исти прихватио будући да се сведок изјаснио о својим површним сазнањима која је имао о нестанку и одвођењу његовог оца [REDACTED], а да није имао никаква ни непосредна, ни посредна сазнања о поступању окривљеног Слађана Тасића приликом одвођења из куће у којој је живео његовог оца [REDACTED].

Суд је ценио исказ сведока [REDACTED], па је нашао да исти није од утицаја на утврђивање чињеничног стања у овом поступку будући да по сопственом казивању у јуну месецу 1992. године није био у Добруну и нема сазнања да ли су нека лица из Добруна нестала током јуна месеца 1992. године, а у том периоду није ни био заједно са окривљеним Слађаном Тасићем, већ пре тога.

Суд је ценио исказ сведока [REDACTED] и прихватио га у делу у коме се изјашњавао о периоду који је претходио догађају који је предмет оптужбе, из кога је имао сазнања о томе где се налазио и шта је радио окривљени Тасић, али је нашао да исти није од утицаја на другачије одлучивање у овој кривично правној ствари будући да је након 16. или 17.05.1992. године није виђао Слађана Тасића, да ни током рата, ни после њега није чуо да су лица која су наведена у оптужном акту нестала, иако су му родитељи живели у селу Тасићи у јуну 1992. године, да он током јуна месеца 1992. године није био у Добруну, да му је Слађан причао да му је стигао аутобусом позив на да се врати у војну полицију, али да он тај позив није лично читао.

Суд је ценио исказ сведока [REDACTED] и исти није прихватио налазећи да је неуверљив, нелогичан и контрадикторан осталим изведеним доказима, будући да је сведок у свом исказу навео да је војна вежба која је трајала од 19.05.1992. године до 31.07.1992. године, у којој је учествовао и он лично, као и Слађан Тасић у Ужицу одржана искључиво у касарни „Маршал Тито“, да се за време те војне вежбе касарна није напуштала, нити се ишло било где на терен, иако из исказа бројних испитаних сведока у овом поступку које је суд прихватио као уверљиве, произилази да је Слађан Тасић 16.6.1992. године боравио на подручју Добруна у Босни и Херцеговини и предузимао радње о којима су се изјашњавали, а такође, суд је његов исказ оценио као неуверљив и у делу у коме је навео да нема сазнања да је неке евидентирани боравак на војној вежби као учешће у рату, да је он током читавог јула месеца 1992. године био у Ужицу, у свом стану и у касарни, да је у стану боравио када је добијао слободно, да се резервни састав хранио и спавао у касарни, јер је исти у супротности са решењем Војне поште 2739 Ужице, Пов. број 32-133-1 од 23.06.1994. године из кога произилази да се управо сведоку [REDACTED] признаје право на стаж осигурања у двоструком трајању у периоду од 15.03.1992. године до 01.07.1992. године јер је био

ангажован у наведеном времену у оружаним акцијама у саставу јединице ВП 4571 Ужице на херцеговачком и вишеградском подручју.

Суд је ценио исказ сведока [REDACTED], па је нашао да исти није од утицаја на другачију одлуку суда будући да је сведок навео да је током јуна месеца 1992. године виђао окривљеног Слађана Тасића сваки други-трећи дан, јер је он боравио у команди корпуса у центру Ужица, где му је било радно место, да је био ван локације батаљона и осталих јединица војне полиције које су се налазиле у касарни, дакле на другој локацији и да он свакако не може имати сазнања о евентуалном кретању окривљеног Слађана Тасића у периодима када га није виђао.

Суд је ценио исказ сведока [REDACTED] и исти прихватио у делу у коме је навео да је Слађан Тасић од јуна 1992. године радио у интендантском магацину на утовару и истовару за време трајања војне вежбе, али је нашао да исти није од утицаја на другачију одлуку суда у овој кривично правној ствари, будући да је сведок навео да је током јуна 1992. године понекад био смештен у касарни Крчагово у Ужицу, Војна пошта 4571 Ужице, а понекад у својој кући у Ужицу, из чега недвосмислено произилази да није могао имати непосредан увид у кретање Слађана Тасића у трајању од 24 сата током више од два месеца.

Суд је ценио исказ сведока [REDACTED], али га није прихватио налазећи да је неуверљив и срачунат на то да побољша положај окривљеног у овом кривичном поступку будући да је животни нелогично да неко ко је од рођења живео у једном малом месту попут Добруна, у коме је боравио и током рата, како сам каже живео у насељу Бијела које је бројало укупно 102 становника, у својој кући која је близу куће [REDACTED], оца окривљеног Слађана Тасића, има тако штура и непрецизна сазнања о догађајима који су се дешавали у тако малом насељеном месту, да су му потпуно непозната имена [REDACTED], као и да никада ништа није чуо о догађају од 16.06.1992. године када су нека лица одведена од својих кућа и после тога нису виђена, да му није познато које су дужности обављали током рата [REDACTED], да се не сећа многих околности из тог периода.

Суд је ценио писане доказе који су изведени током доказног поступка и исте прихватио као поуздане и сагласне осталим изведеним доказима, на које странке нису имале примедби.

Суд је ценио решење Војне поште 2739 Ужице Пов. број 32-133-1 од 23.06.1994. године, у које је извршен увид у доказном поступку, на предлог јавног тужиоца за ратне злочине, и исто прихватио као поуздано и веродостојно, будући да нико од странака није указивао на околности које доводе у сумњу законитост истог, ни по начину прибављања, ни по садржини, а из кога произилази да је сведоку [REDACTED] признато право на стаж осигурања у двоструком трајању у периоду од 15.03.1992. године до 01.07.1992. године јер је био ангажован у наведеном времену у оружаним акцијама у саставу јединице ВП 4571 Ужице на херцеговачком и вишеградском подручју у укупном трајању од 9 (девет) месеци и 10 (десет) дана.

Суд је исказе сведока [REDACTED] од 23.02.2007. годин и 07.10.2008. године, користио само као контролне приликом оцене веродостојности осталих изведених

доказа, имајући у виду да нису дати у контрадикторном поступку јер је сведок преминула, будући да је сведок изјавила да је у јуну месецу 1992. године из своје куће видела [REDACTED] у маскирним униформама наоружане пушкама који су се запутили према кући [REDACTED], где је [REDACTED] звао Мухарема да изађе, да је отишла у правцу шуме где је чула [REDACTED] да плаче и говори да не зна где су људи, а да се [REDACTED] р драо на њега питајући га где су људи, да су јој те вечери испричале [REDACTED] изашао пред [REDACTED] који га је ударио кундаком пушке у лице, услед чега је [REDACTED] пао, након чега су га одвели, да је чула да су тога дана одвели [REDACTED], да је следећег дана видела Слађана Тасића који је њој и осталим затвореним женама рекао да ће сутра доћи [REDACTED] и [REDACTED] да их испитају, да је [REDACTED] када су у куће у којима су биле само жене дошли Слађо Тасић, његов отац [REDACTED] наоружани и униформисани питала Слађана Тасића где је [REDACTED], а Слађан Тасић јој је одговорио да је отишао на размену у Жепу.

Суд је исказ сведока [REDACTED] користо само као контролни приликом оцене веродостојности осталих изведених доказа, имајући у виду да није дат у контрадикторном поступку јер је сведок преминула, и то у делу у коме се изјашњавала једино о својим сазнањима о одвођењу [REDACTED] у којима није помињала учешће окривљеног Слађана Тасића, већ само учешће његовог оца [REDACTED]

Приликом оцене исказа сведока, суд је имао у виду непрецизности у исказима, али је нашао да су исте отклоњене другим изведеним доказима и да не утичу на веродостојност исказа сведока јер је потпуно разумљиво да након дугог временског периода који је протекао од ратних дешавња, која су по својој природи веома стресна за сва лица која су им присуствовала и која након више година презентују своја сећања о ономе што су лично видели или чули, не могу са фотографским памћењем да се сете свих детаља.

Суд није посебно ценио исказе сведока у делу у коме су се изјашњавали о догађајима који излазе ван оквира оптужбе, налазећи да исти не могу допринети утврђивању чињеничног стања које је обухваћено оптужницом јер нису релевантни за конкретну кривичноправну ствар.

Суд је утврдио да у конкретном случају постоји веза између радњи извршења које је окривљени Слађан Тасић извршио и оружаног сукоба који је у том периоду био на територији Босне и Херцеговине и места Добрун, јер је окривљени заједно са другим припадницима војске и полиције Републике Српске, радњу извршења кривичног дела предузео за време немеђународног оружаног сукоба, наоружан и униформисан према оштећенима који су били цивили бошњачке националности, који нису припадали ниједној оружаној формацији, нити су узели учешће у ратним сукобима, већ су боравили у својим становима заједно са члановима домаћинства, па је он користећи чињеницу што је добро познавао терен на коме је извршио кривично дело, као и националну структуру становништва које је живело у насељима Добруна, у коме је одрастао и завршио основну школу и у које је често одлазио ради посете родитељима, наоружан, обучен у војничку униформу, са осталим такође наоружаним припадницима војске и полиције Републике Српске, дошао до кућа у којима су оштећени живели, дозивао их, говорио члановима домаћинства да их позову да изађу, без било каквих

овлашћења и налога за лишење слободе, истима наредио уз претњу оружјем које је конкретном приликом носио, да седну у возила којима су дошли до њихових кућа, руководећи се искључиво намером да изврши њихово противзаконито затварање лишавајући их слободе, од када им се губи сваки траг.

Суд је изменио чињенично правни опис радње извршења која је стављена на терет окривљеног Сађану Тасићу на тај начин што га је уподобио са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу, будући да је у оптужници било наведено да је због истог кривичног дела поступак против његових саизвршилаца, [REDACTED] у току пред Судом Босне и Херцеговине, имајући у виду да је Тужилаштво за ратне злочине оптужницу предало 26.04.2022. године Вишем суду у Београду, Одељењу за ратне злочине, а да је током доказног поступка утврђено да је према наведеним лицима кривични поступак тада већ био правноснажно окончан јер је пресуда против њих постала правноснажна дана 01.11.2019. године.

Суд је такође из чињенично правног описа радње извршења изоставио наводе који се тичу незаконитог лишења слободе [REDACTED] од стране окривљеног Слађана Тасића, будући да током доказног поступка нису изведени докази којима се на поуздан начин утврђује да је он учествовао у предузимању радњи одвођења и противзаконитог лишења слободе у односу на ова лица. Наиме, из изведених доказа током доказног поступка не произилази да је окривљени Слађан Тасић извршио противзаконито затварање по основу дискриминације засноване на етничкој припадности [REDACTED], будући да су сазнања испитаних сведока о његовом одвођењу из породичне куће 16.06.1992. године од када му се губи сваки траг, недовољно прецизна и не садрже податке о поступању окривљеног Слађана Тасића, јер иако су сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ и сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ изјавиле да су када су одводили од кућа њихове мужеве, виделе да се у неком од возила која су дошла до њихових кућа том приликом налазе [REDACTED], из истих се не може поуздано утврдити да је окривљени Слађан Тасић извршио њихово противзаконито затварање. Ово посебно из разлога што ни остали испитани сведоци нису изнели друга прецизна сазнања о начину његовог одвођења од куће, већ је сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ навела да је видела [REDACTED] како са [REDACTED] трчи преко ливаде и да није видела шта се даље са њима дешавало, да је сведок [REDACTED] изјавио да су му Умка и [REDACTED] рекле када су побегле, да су из својих кућа отерани [REDACTED], а да је сведок [REDACTED] у свом исказу навела да је касније чула од људи да су [REDACTED] Исић ухваћени док су обављали кућне послове, а сведок под псеудонимом „[REDACTED]“ изјавила да јој је 2004. или 2005. године када се вратила у Добрун [REDACTED] рекао да је њен отац [REDACTED] одведен заједно са [REDACTED] сведок [REDACTED], син окривљеног [REDACTED] није имао никаква прецизна сазнања о противзаконитом затварању његовог оца, јер током јуна месеца 1992. године није боравио у Добруну, а посредна сазнања до којих је дошао не садрже било какве конкретне податке о поступању окривљеног Слађана Тасића. Такође, суд је нашао да нема довољно доказа да је окривљени Слађан Тасић извршио противзаконито затварање [REDACTED], јер искази сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ и сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ које су изјавиле да су када су одводили од кућа њихове мужеве, виделе да се у неком од возила која су дошла до њихових кућа том приликом налазе [REDACTED]

и исказ сведока под псеудонимом „[REDACTED]“ која је изјавила да је када су одвели њеног оца у возилу „лада“ видела [REDACTED], нису поткрепљени ни једним другим изведеним доказима који би потврдио да између радње окривљеног Слађана Тасића и наступеле последице постоји узрочно последична веза јер је сведок [REDACTED] навео да је видео да војска долази у Добрун, да [REDACTED] удара [REDACTED] и да је од лица која су одвела [REDACTED] препознао једино [REDACTED] што потврђују и искази сведока [REDACTED], Умке Диздаревић и сведока под псеудонимом [REDACTED] које је суд само користио као контролне, а које су изнеле своја сазнања о поступању једино [REDACTED] и које нису помињале у истима окривљеног Слађана Тасића у контексту противзаконитог затварања [REDACTED]

Суд је нашао да је окривљени Слађан Тасић конкретном приликом поступао са директним умишљајем, да је био свестан свог дела и хтео његово извршење, јер је рођен у Добруну, где је након што се одселио наставила да живи његова породица, да је познавао националну структуру становништва у насељима на територији Добруна, да је био свестан да наоружан и униформисан са више других наоружаних и униформисаних лица припадника војске и полиције Републике Српске заједнички незаконито лишава слободе цивиле на основу дискриминације засноване на етничкој припадности, иако је свакако имао сазнања да се ради о цивилним лицима и да нико од њих није био наоружан, нити је исказивао било какав вид отпора.

Како суд током поступка није нашао да на страни окривљеног постоје околности које би искључивале његову кривицу, то га је огласио кривим.

Суд је током поступка извео и друге доказе, али их није посебно ценио, налазећи да нису од утицаја на другачије одлучивање у овој кривично правној ствари.

Како је од извршења кривичног дела за које је окривљени Слађан Тасић оглашен кривим, закон измењен више пута, суд је у складу са одредбом члана 4 став 1 КЗ СФРЈ („Службени лист СФРЈ“, број 44/76, 36/77, 34/84, 37/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/90, 45/90, 54/90) који је важио у време извршења кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим одредбом члана 4 став 2 КЗ СФРЈ која прописује да ће се, ако је после извршења кривичног дела измењен закон једном или више пута, применити закон који је блажи по учиниоца, ценио који је закон у конкретном случају најблажи по окривљеног Слађана Тасића, па је нашао да се има применити Закон о изменама и допунама КЗ СРЈ („Службени лист СРЈ“ број 37/93 од 16.07.1993. године), јер је је одредбом члана 142 став 1 КЗ СФРЈ, који је важио у време извршења дела било прописано да ће се учинилац кривичног дела казнити затвором најмање пет година или смртном казном, а Законом о изменама и допунама КЗ СРЈ од 16.07.1993. године за кривично дело из члана 142 став 1 прописана казна затвора од најмање пет година или од двадесет година, с обзиром да је тај закон најблажи по окривљеног Слађана Тасића.

Приликом одлучивања о врсти и висини кривичне санкције коју ће изрећи окривљеном, суд је ценио све околности које утичу на врсту и висину исте, у смислу одредбе члана 41 КЗ СРЈ, па је од олакшавајућих околности на страни окривљеног Слађана Тасића ценио чињенице да је неосуђивано лице, да је отац двоје деце, да током живота није био склон вршењу кривичних дела, да је приликом извршења дела био старости свега 24 године, док отежавајућих околности на страни окривљеног није

било, па је нашао да су олакшавајуће околности по својој стварној природи таквог карактера да оправдавају примену прописа о ублажавању казни и осудио га на казну затвора у трајању од 4 године, налазећи да је иста адекватна степену друштвене опасности окривљеног као учиниоца и степену друштвене опасности учињеног кривичног дела, са уверењем да ће се таквом казном у довољној мери утицати на окривљеног да убудуће не врши кривична дела, те да ће се у потпуности остварити сврха кажњавања, како у погледу специјалне, тако и у погледу генералне превенције.

Суд је одбио предлог Јавног тужилаштва за ратне злочине да се у доказном поступку испита у својству сведока [REDACTED], директор Института за нестале особе Босне и Херцеговине јер је усмерен на одуговлачење кривичног поступка будући да су већ на главном претресу изведени бројни писани докази који се односе на нестанак оштећених у овом поступку, укључујући и обавештење управо тог Института број 03/1-40-2-2459/13 од 11.10.2013. године.

Суд је одбио предлог браниоца окривљеног Слађана Тасића, адвоката [REDACTED] да се у доказном поступку испита судски вештак неуропсихијатар [REDACTED], јер је усмерен на одуговлачење кривичног поступка, будући да је вештак вештачио 30.04.2017. године процесну способност сведока [REDACTED], која је давала исказе у претходном поступку 23.02.2007. године и 07.10.2008. године, дакле 10 година пре вештачења када је утврђена њена процесна неспособности и да је иста преминула током трајања поступка, односно 15.09.2021. године.

Суд је одбио предлог браниоца окривљеног Слађана Тасића, адвоката [REDACTED] да се у доказном поступку поново испита сведок [REDACTED] на околност појашњења писаног доказа изведеног у доказном поступку, налазећи да је исти усмерен на одуговлачење кривичног поступка, јер је сведок [REDACTED] на главном претресу дана 16.11.2023. године детаљно испитан, када су му странке постављале питања у циљу разјашњења свих околности његовог исказа, те би поновно позивање овог сведока само непотребно проузроковало одуговлачење поступка, а имајући у виду да је суд свакако у обавези да цени све изведене доказе током поступка.

Суд је обавезао окривљеног Слађана Тасића да плати трошкове кривичног поступка и паушала суду, колико буду изнели, о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем, по прибављању података о висини трошкова на основу одредбе члана 262 став 2 ЗКП.

Записничар
Марина Никић

Председник већа-судија
Зорана Трајковић

ПРАВНА ПОУКА:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, а преко овог суда.

Д-на:

Писани отправак пресуде доставити:

- *Јавном тужилаштву за ратне злочине (КТО 2/19)*
окирвљеном Слађану Тасићу,
браниоцу окирвљеног, адвокату Момчилу Перићу,

Суд и ја